

Bahar Muradova

Azərbaycan Respublikasının
Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi
May 2024

**“Gender (kişi və qadınların) bərabərliyinin təminatları haqqında”
Azərbaycan Respublikası Qanununun 20-ci maddəsinə əsasən
Azərbaycan Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət
Komitəsinin 2023-cü il üzrə**

MƏLUMATI

BAKI 2024

Qoşulmama Hərəkatının “Qadın Hüquqlarının İnkişafı və Qadınların Səlahiyyətləndirilməsi” üzrə Konfrans

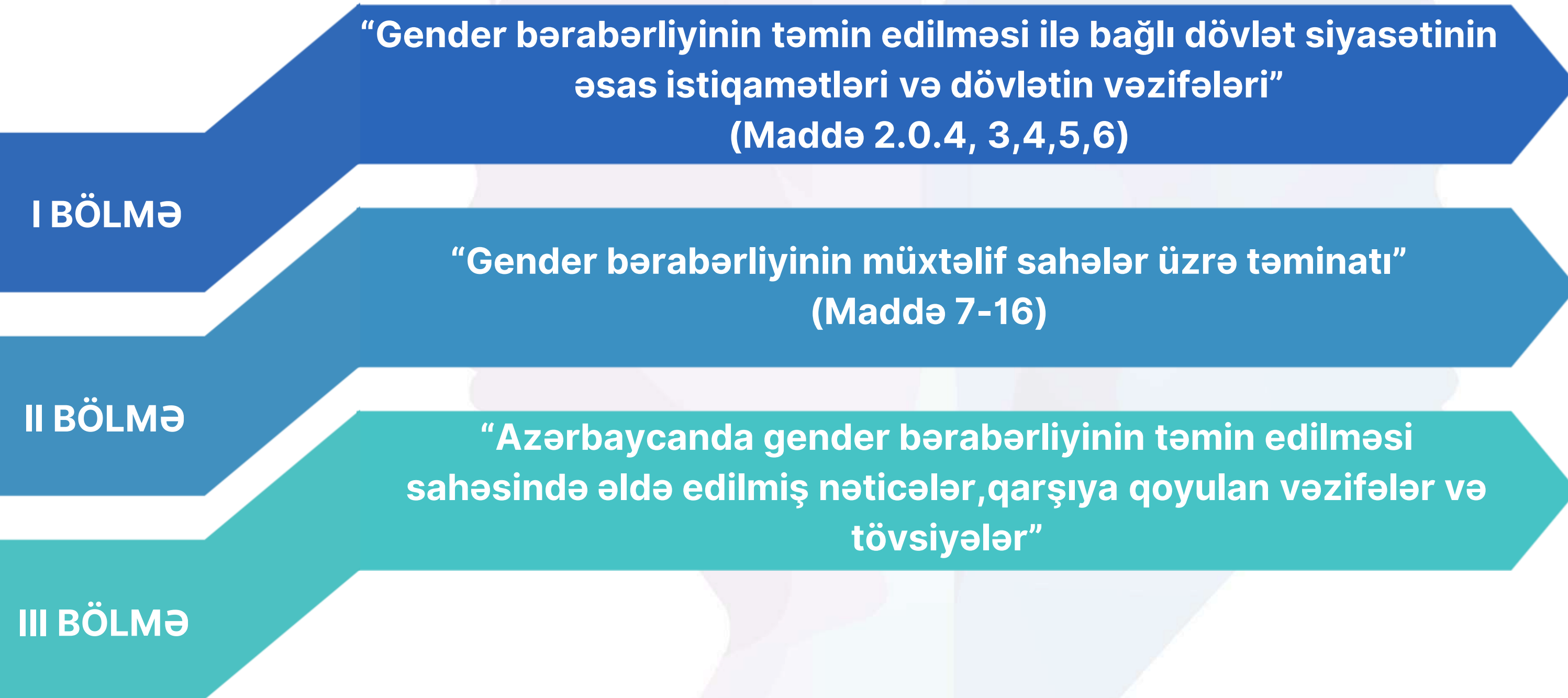
“Məişət zorakılığının qarşısının alınması: imkanlar və perspektivlər” mövzusunda Beynəlxalq Konfrans

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr edilmiş Azərbaycan Qadınlarının VI Qurultayı

Dövlət Komitəsinin 2023-cü il üzrə məlumatı

3 bölməni əhatə edir

**2022-ci il üzrə
Məlumatdan
fərqlənən
məqamlar**

**Naxçıvan Muxtar
Respublikasının məlumatları**

**Mediasiya Şurasının
məlumatları**

**Dövlət və qeyri-dövlət
yardım mərkəzlərinin
xidmətlərindən yararlanmış
məişət zorakılığında zərər
çəkmiş şəxslər barədə
məlumat**

**İcbari tibbi sığortanın Xidmətlər
zərfi çərçivəsində TƏBİB-in
tabeliyində olan dövlət tibb
müəssisələrinə edilmiş
müraciətlərin təhlili**

**Gender məsələləri üzrə
məsul şəxslərin siyahısı**

**ƏƏSMN tabeliyində Sosial
Xidmətlər Agentliyinin Sosial
xidmət müəssisələrinə
yerləşdirilən şəxslərin gender
bölgüsü**

İstinad edilən araşdırmalar

Gələcəyin ailə modelini simvollaşdıran əsas dəyərlər

Qadınların qeyri-formal məşğulluğu;

Ölkədə qohum evlilikləri üzrə vəziyyətin
öyrənilməsi

Azərbaycanda dövlət qulluğuna qəbul ilə əlaqədar
gender təhlili

Tibb müəssisələrindən kənar baş verən doğuş
faktlarına nəzarətin gücləndirilməsi, belə faktlar
əsasında uşaq evliliklərinin aşkarlanması üzrə
Analitik hesabat

Azərbaycanda erkən uşaqlıq dövründə
xidmətlərin əlçatanlığı və təminatı

I BÖLMƏ

Dövlət siyasətinin əsas istiqamətləri və vəzifələri

(Maddə 2.0.4.,3,4,5,6)

1.1.

Normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi

1.2.

Gender bərabərliyi mədəniyyətinin təbliği

1.3.

Cinsi mənsubiyyətə görə ayrı-seçkiliyin bütün formalarının aradan qaldırılması

1.4.

Dövlətin idarə olunmasında və qərarların qəbul edilməsində gender bərabərliyinin qorunması

1.5.

Şəhər və rayon icra hakimiyyətləri tərəfindən gender bərabərliyinin təmin edilməsi

1.1. Normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi

«Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinə dəyişiklik edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu

“Azərbaycan Respublikasında sosial xidmətin inkişafına dair 2023-2026-cı illər üçün Dövlət Proqramı”

Məişət zorakılığının qarşısının alınması istiqamətində normativ hüquqi akt layihələri

İnstitusional Mexanizmlərin Fəaliyyəti

Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzləri (UADM)

Qadın Resurs Mərkəzləri (QRM)

Gender məsələləri üzrə məsul şəxslər

Bələdiyyələrdə Gender Komissiyaları

Gender əsaslı zorakılıqla bağlı Dəstək Xətti (860)

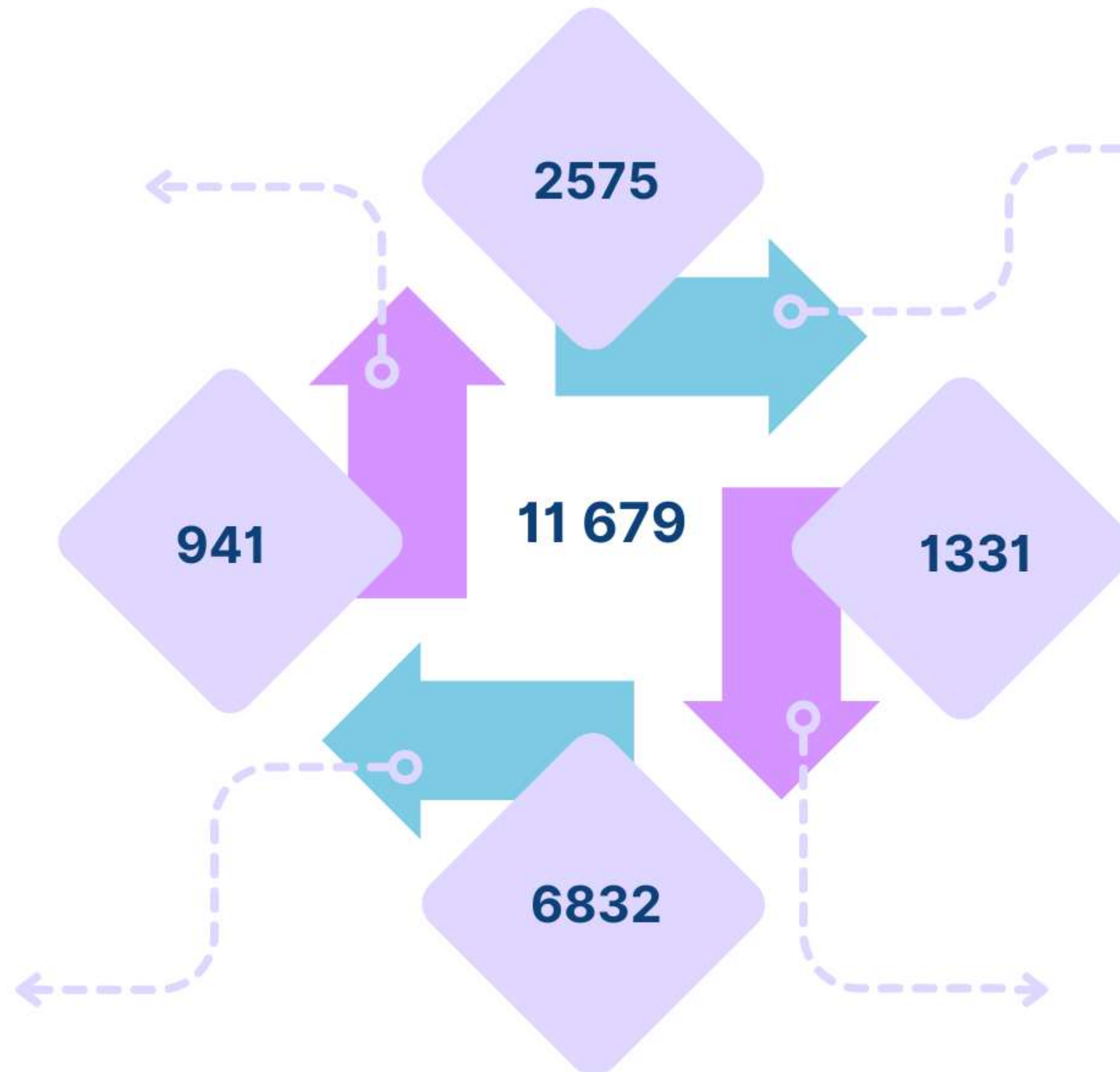

Qadın Dəstək Xətti (116111)

Qadın Resurs Mərkəzləri

Psixoloji
konsultasiya

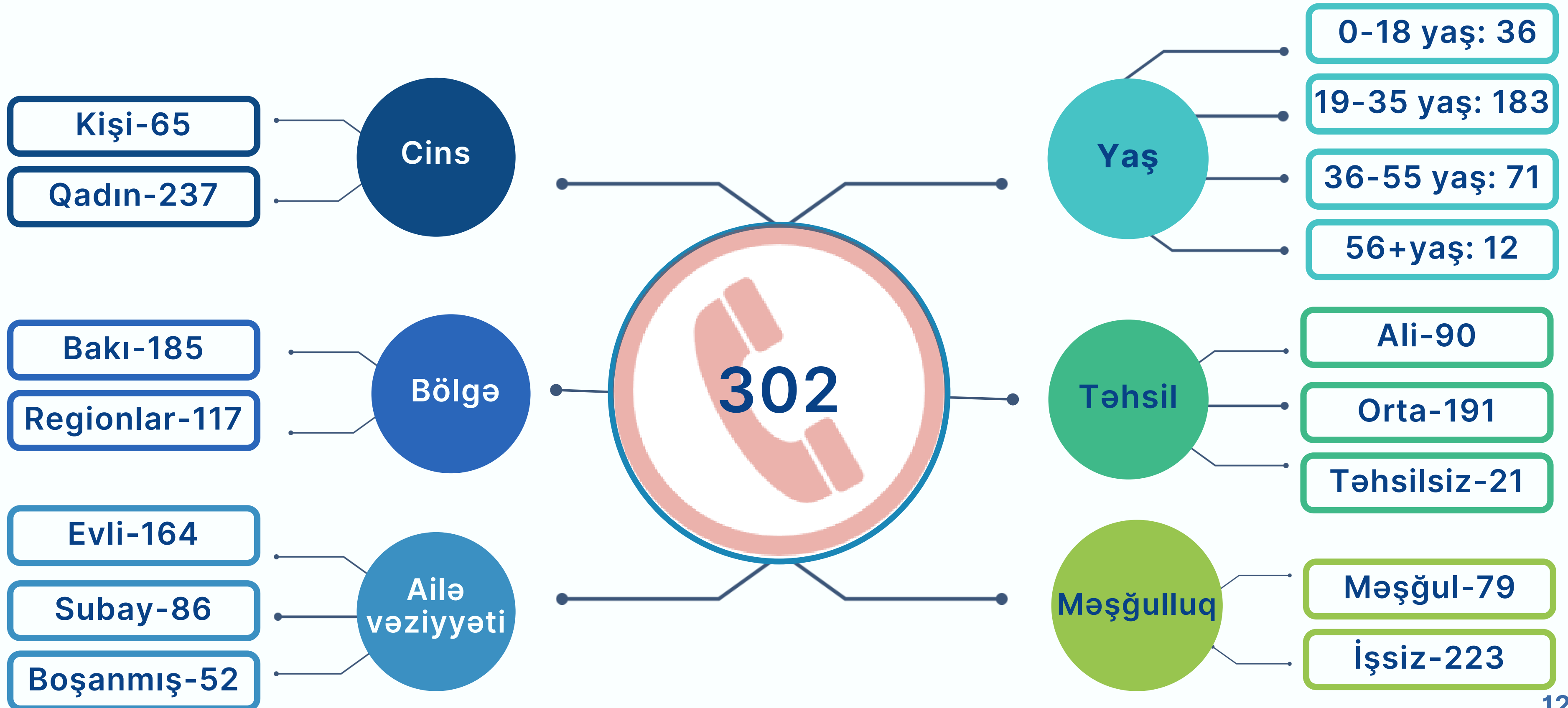
Təlim

Tədbir

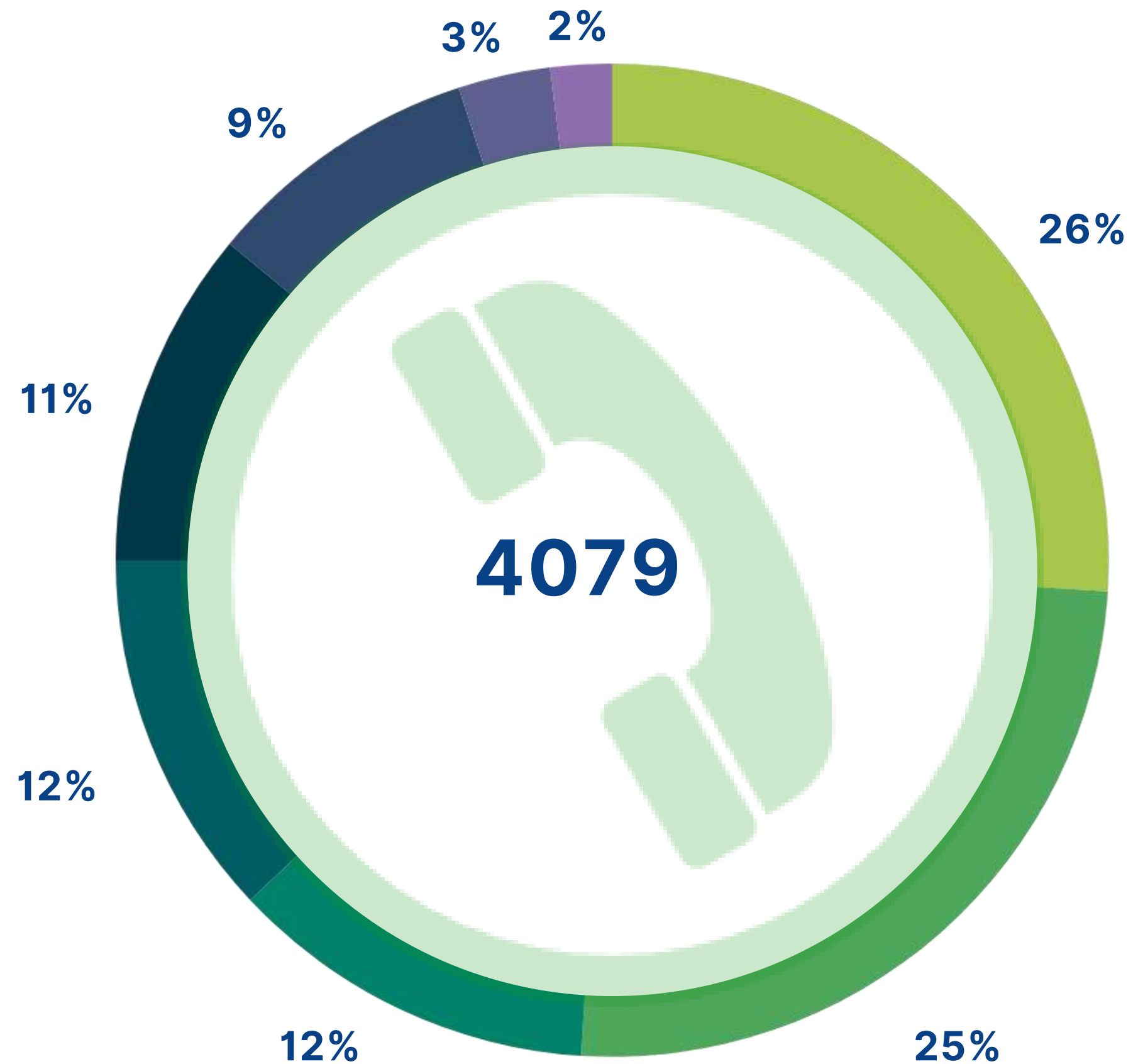
Hüquqi
məsləhət

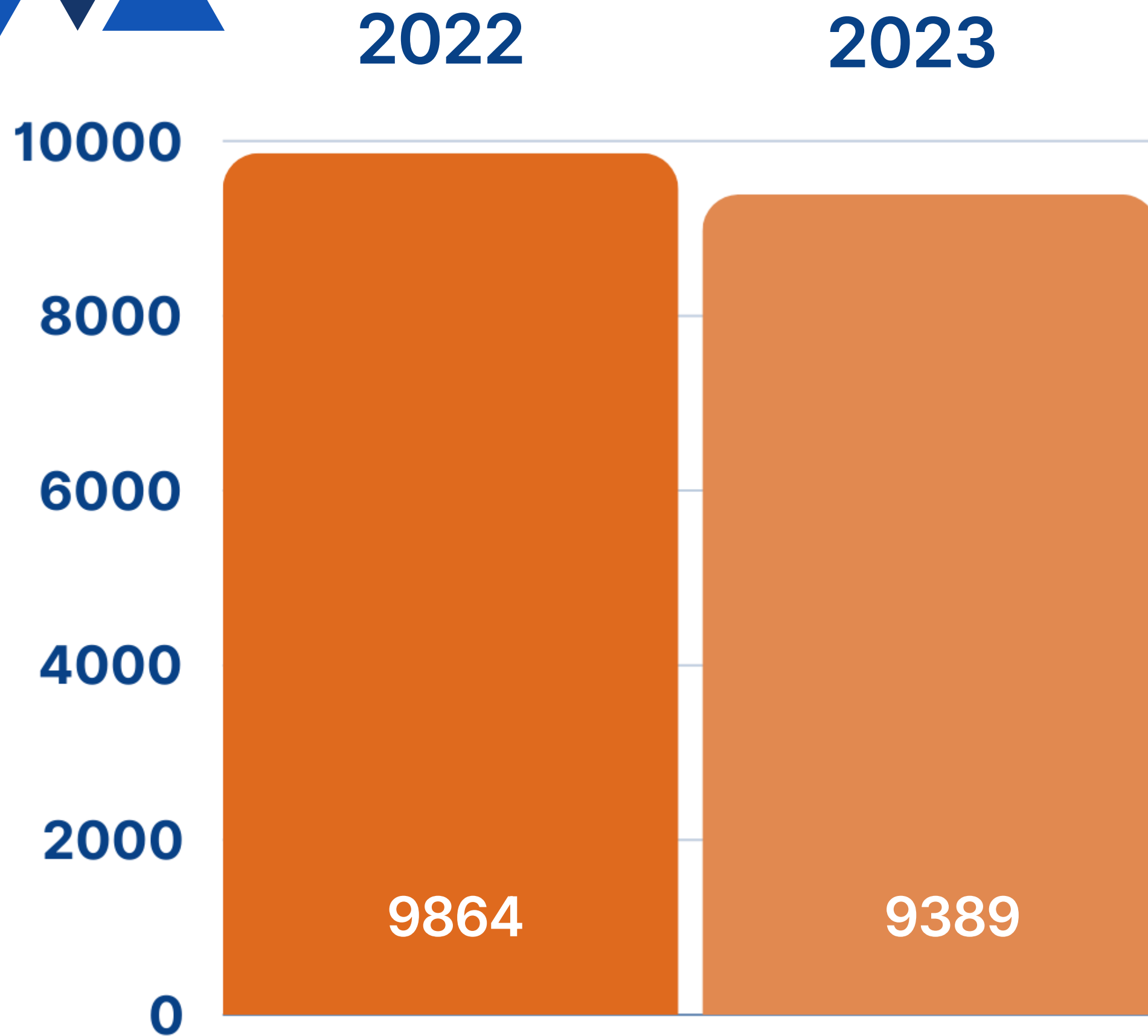
860 Gender əsaslı zorakılıqla bağlı Dəstək Xəttinə daxil olan müraciətlərin təhlili (Yanvar-dekabr 2023-cü il)

Qadın Dəstək Xəttinə (116111) daxil olan müraciətlərin təhlili

Ailədaxili problemlər-958
Hüquqi yardım-971
Məişət zorakılığı-521
Sosial maddi rifah-522
Aliment-447
Boşanma-358
Səhiyyə hüququnun təmin edilməsi-181
Sığınacaqla təmin olunma-121

Məişət zorakılığı ilə bağlı müraciətlərin sayında 2022-ci il ilə müqayisədə 5% azalma müşahidə edilmişdir.

Erkən nikah

1742

18 yaşınadək
analar tərəfindən
doğulan uşaqların
sayı

233

İqtisadi rayonlar
üzrə nikah yaşının
azaldılması ilə
bağlı icazələrin
sayı

9

Bakı şəhəri üzrə
nikah yaşının
azaldılması ilə
bağlı icazələrin
sayı

7

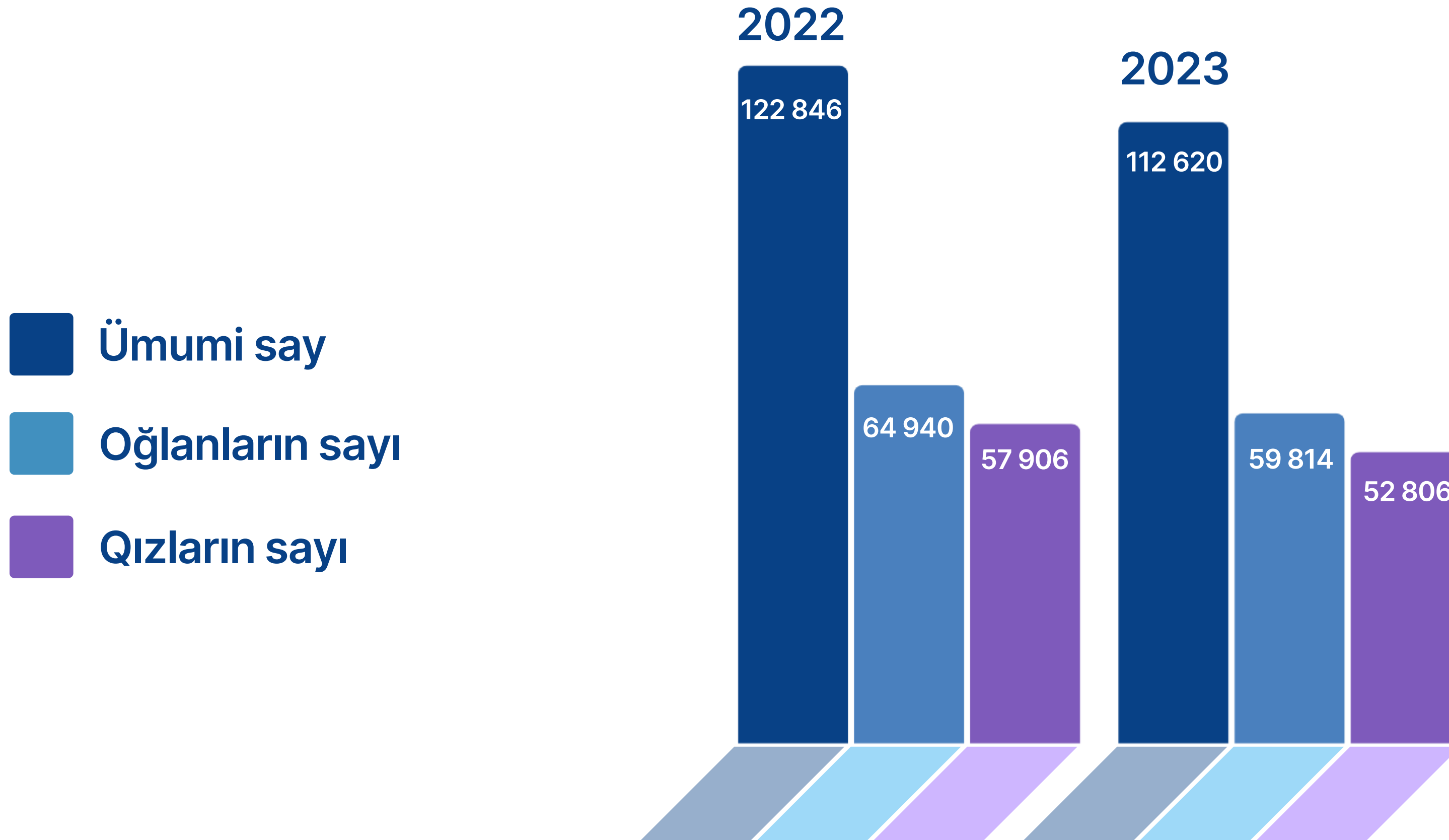
Naxçıvan MR üzrə
nikah yaşının
azaldılması ilə
bağlı icazələrin
sayı

Doğulan uşaqların cinsə görə statistikas

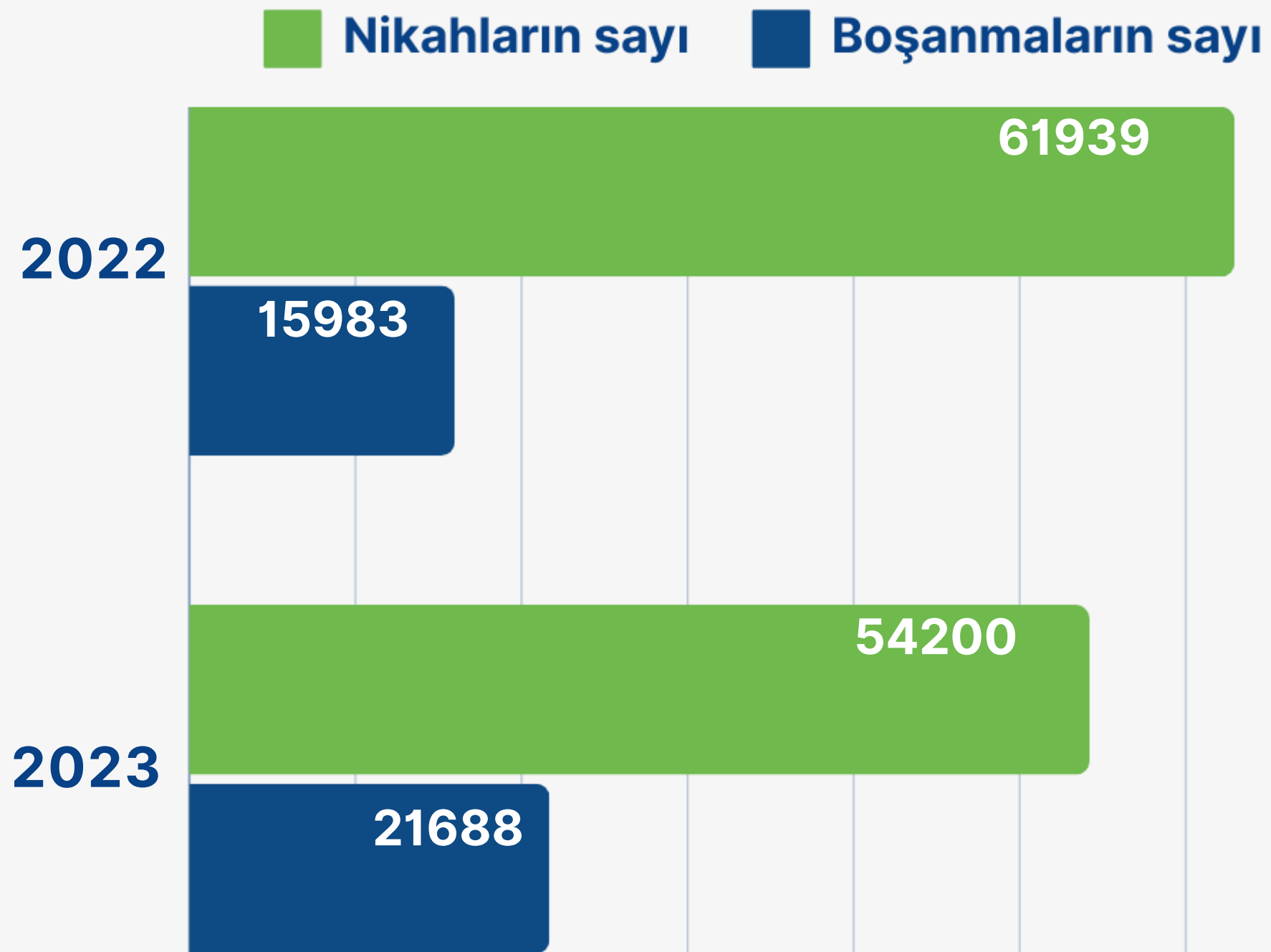
2023-cü ildə cins nisbəti hər 100 qıza 113 oğlan təşkil etmişdir

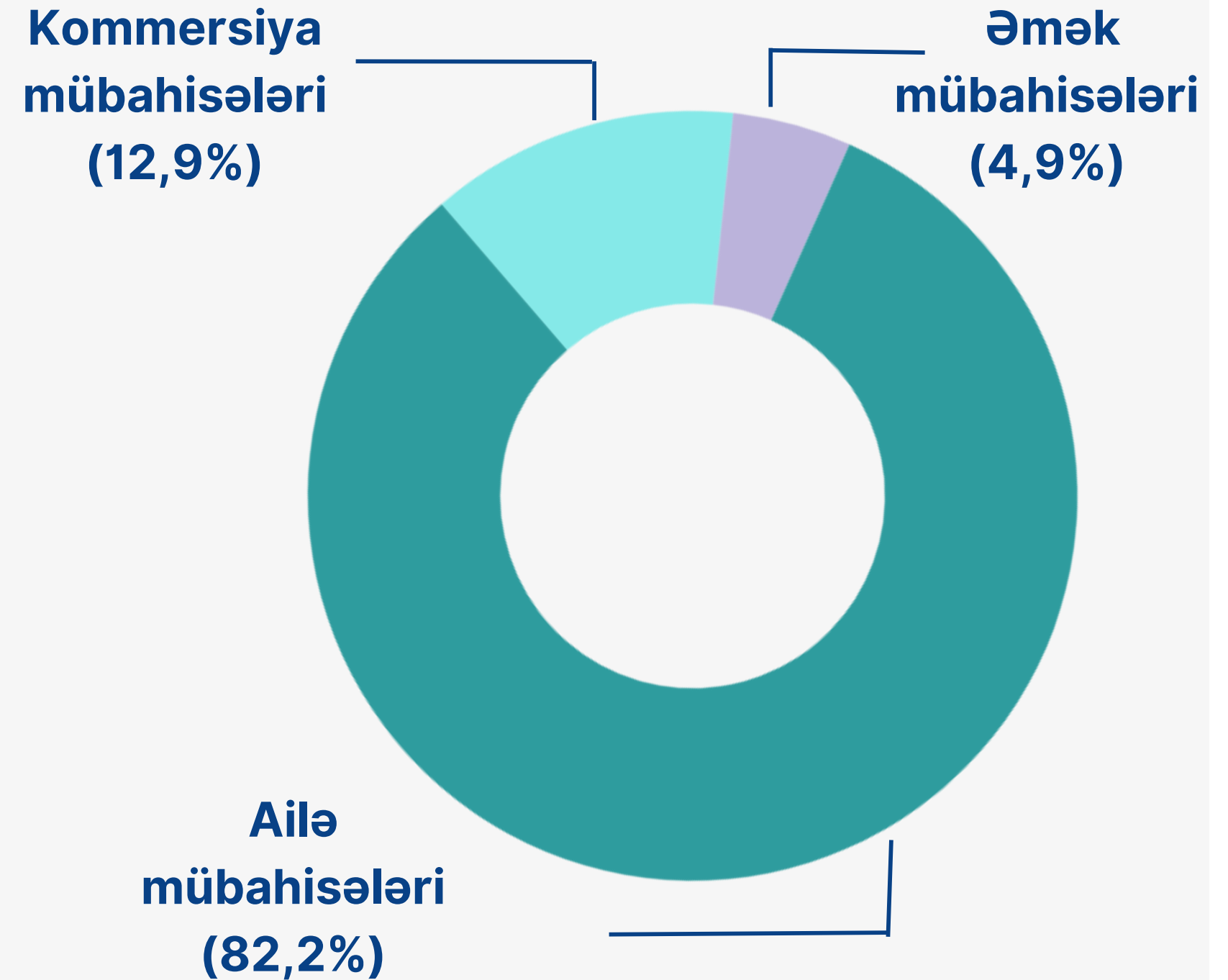

1.3. Cinsi mənsubiyyətə görə ayrı-seçkiliyin bütün formalarının aradan qaldırılması

Rəsmi qeydə alınmış nikah və boşanmaların sayı

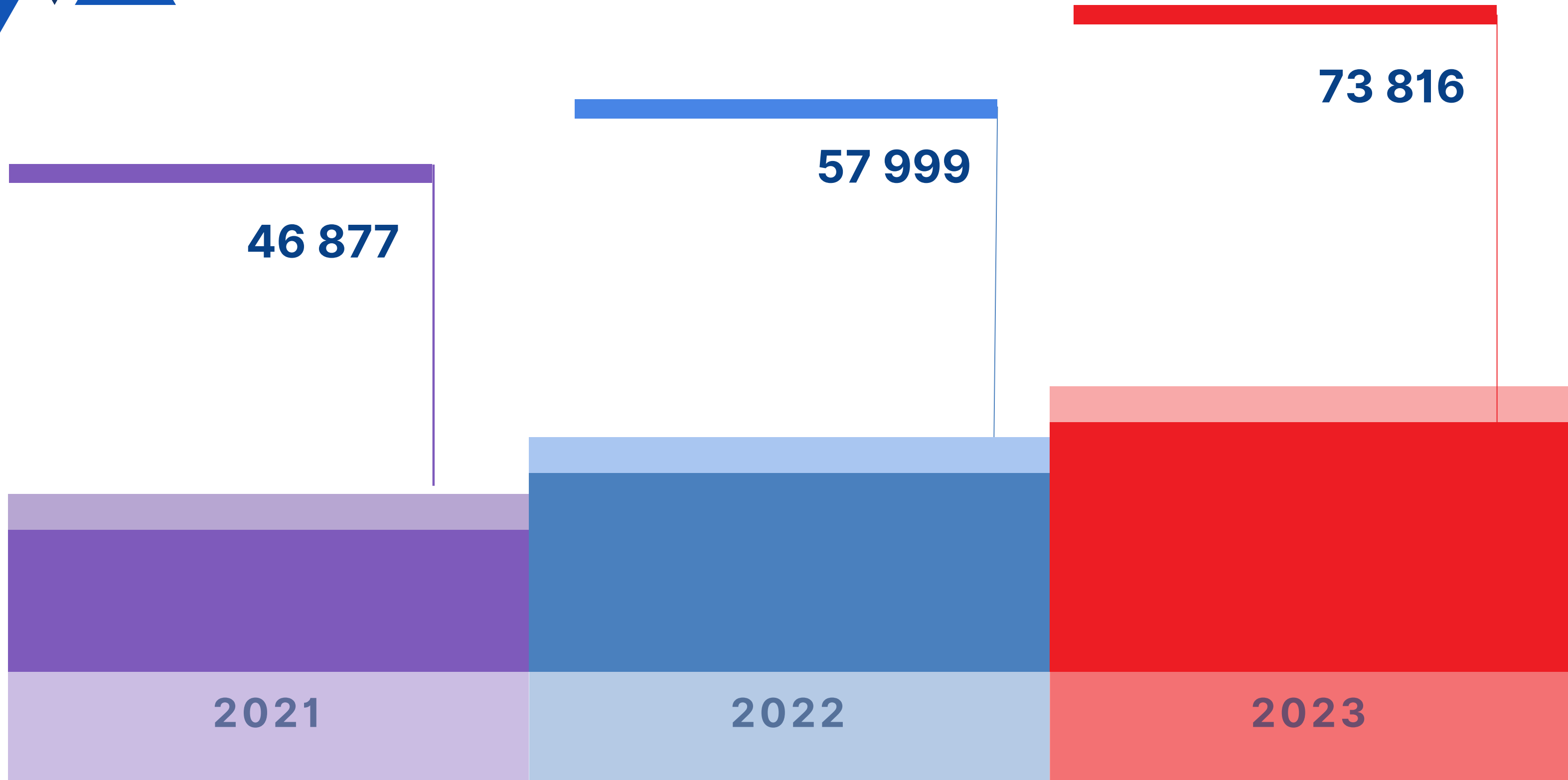

Mediasiya təşkilatlarına daxil olan müraciətlərin təhlili

Uşaqların doğulanadək cins seçiminin qarşısının alınması

Abortların statistikasi

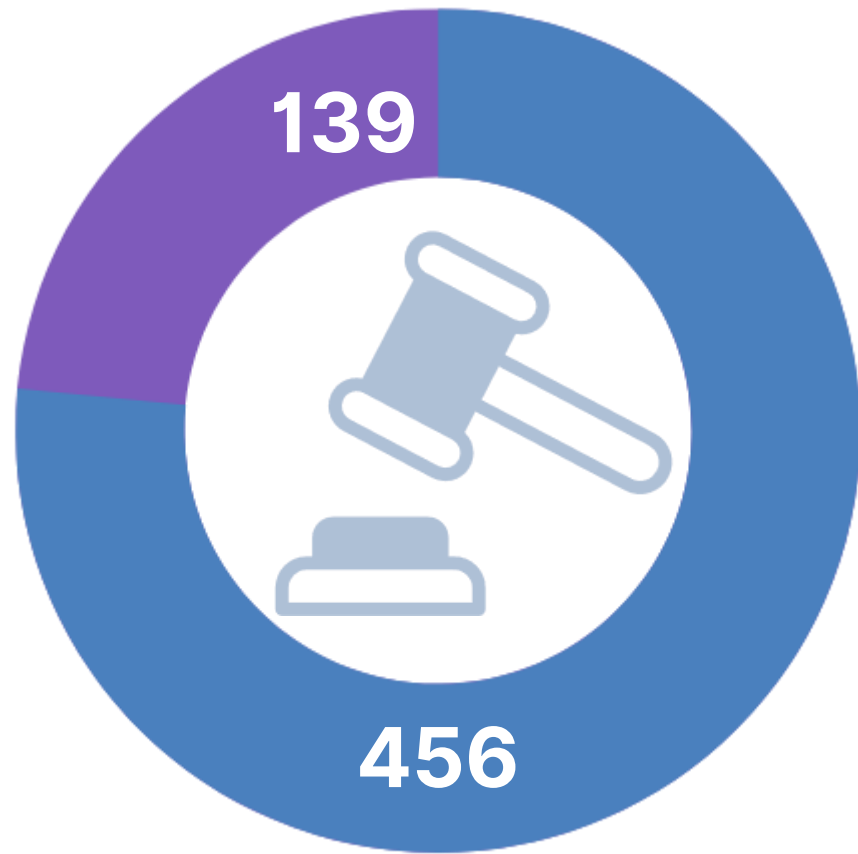

• Abortların sayında 2022-ci il ilə müqayisədə 27% artım müşahidə olunur.

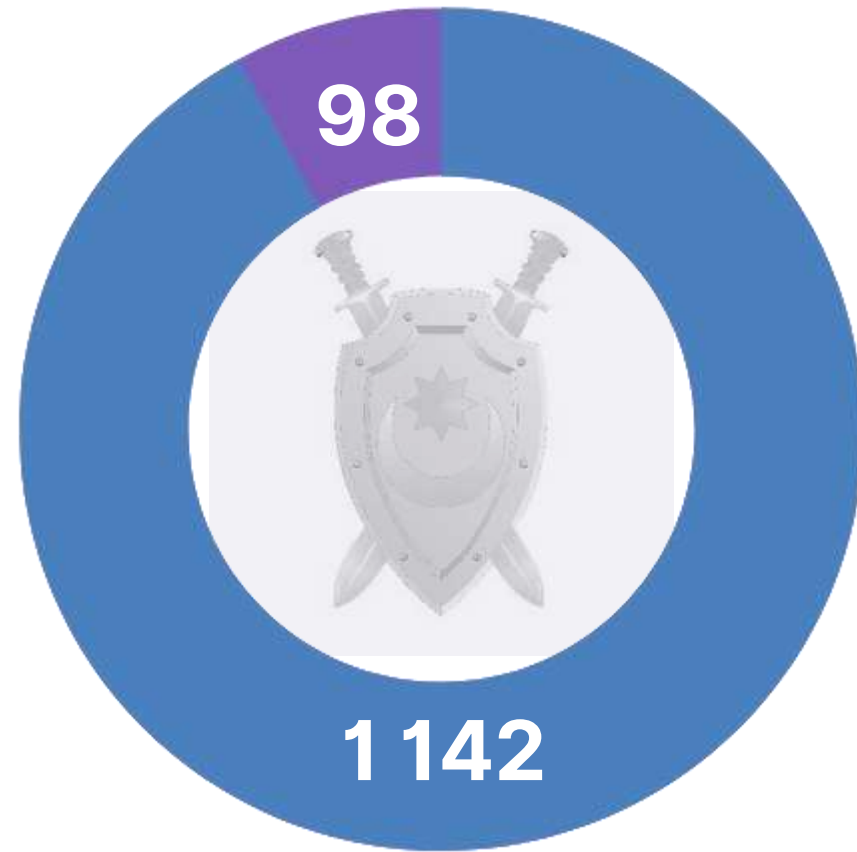
1.4. Dövlətin idarə olunmasında və qərarların qəbul edilməsində gender bərabərliyinin qorunması

● Kişilər

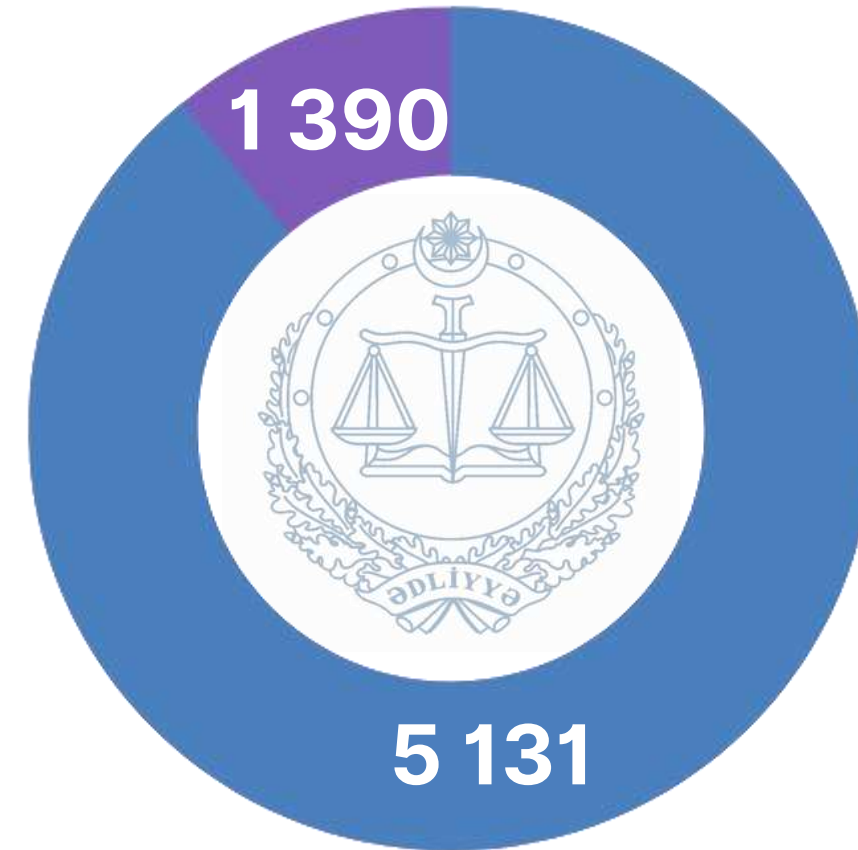
● Qadınlar

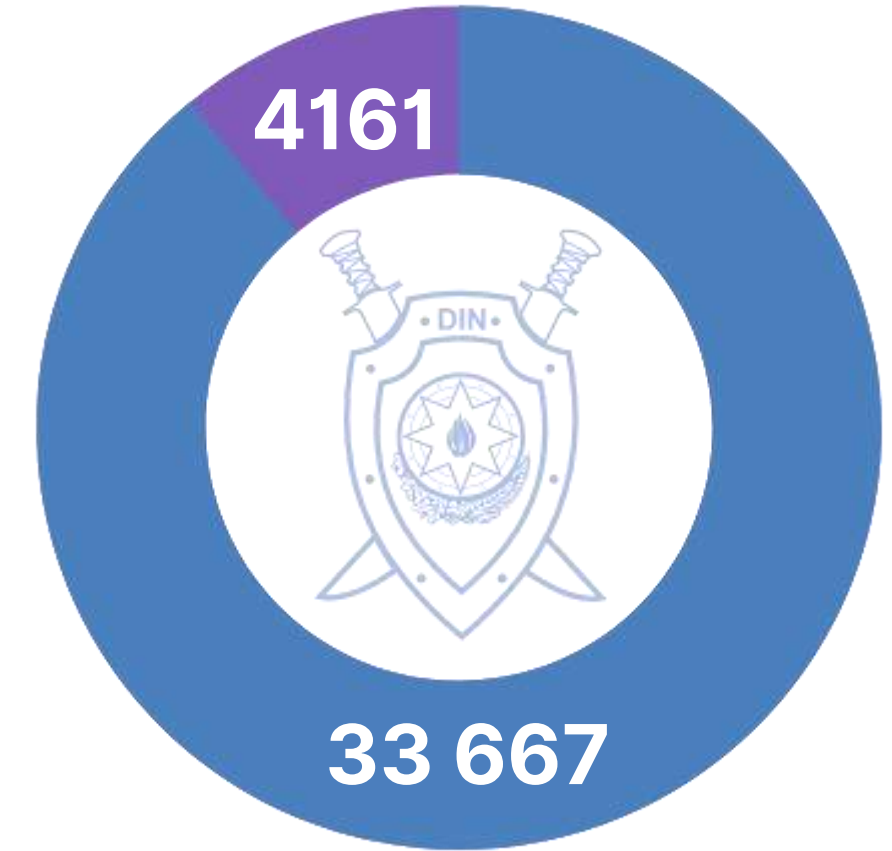
Hakimlərin
cinsə görə bölgüsü

Prokurorluq
orqanlarında çalışanların
cinsə görə bölgüsü

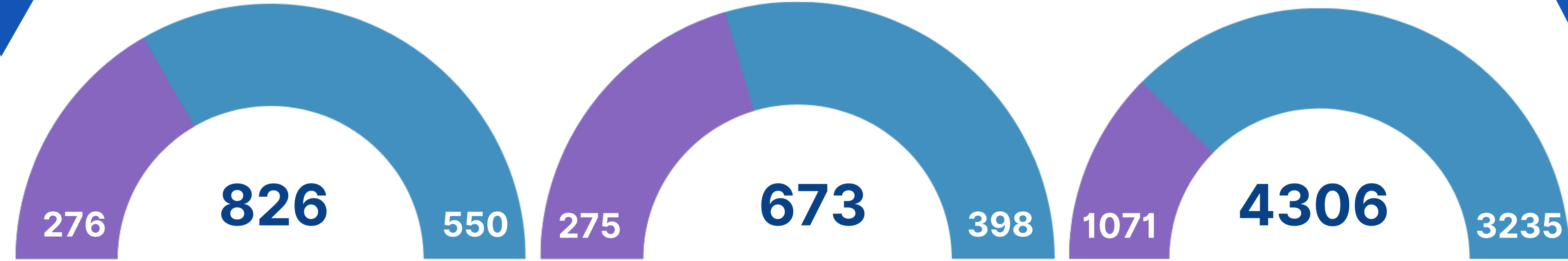
Ədliyyə orqanlarında xidmət
edən əməkdaşların cinsə
gərə bölgüsü

Daxili İşlər orqanlarında
xidmət edən əməkdaşların
cinsə görə bölgüsü

İcra Hakimiyyəti orqanlarının strukturunda çalışan işçilərin gender bölgüsü

● Kişilər ● Qadınlar

*Bakı şəhərinin
yerli icra hakimiyyətləri
üzrə*

*Respublikanın
şəhər icra hakimiyyətləri
üzrə*

*Respublikanın
rayon icra hakimiyyətləri
üzrə*

II BÖLMƏ

Gender bərabərliyinin müxtəlif sahələr üzrə təminatı

(Maddə 7-16)

2.1.

Əmək hüquqlarının həyata keçirilməsi

2.2.

Təhsil hüquqlarının təminatı

2.3.

İnformasiya-kommunikasiya texnologiyaları

2.4.

İqtisadi və sosial sahələr

2.5.

Qeyri-hökumət təşkilatları, həmkarlar ittifaqları və
siyasi partiyaların fəaliyyəti

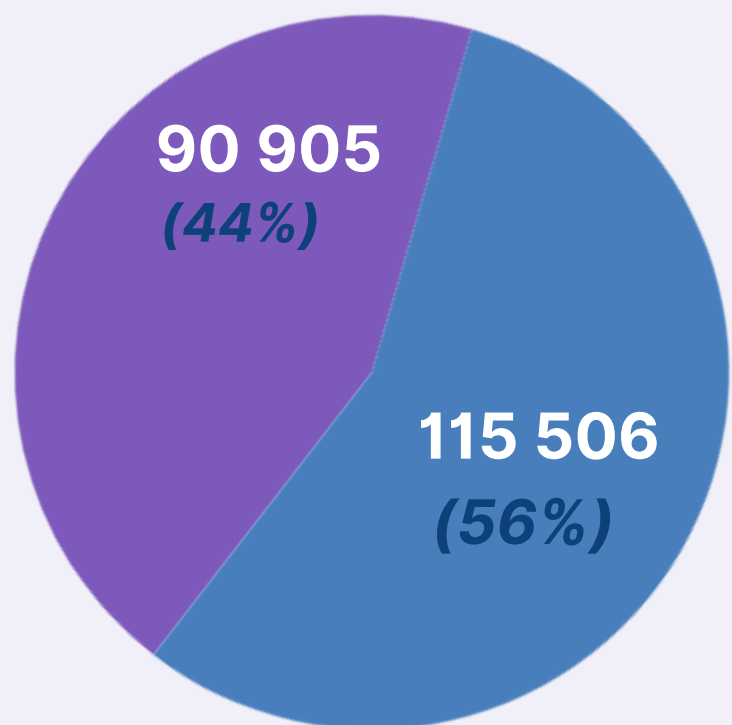
2.1. Əmək hüquqlarının həyata keçirilməsində gender bərabərliyinin təmin edilməsi

2023-cü ildə

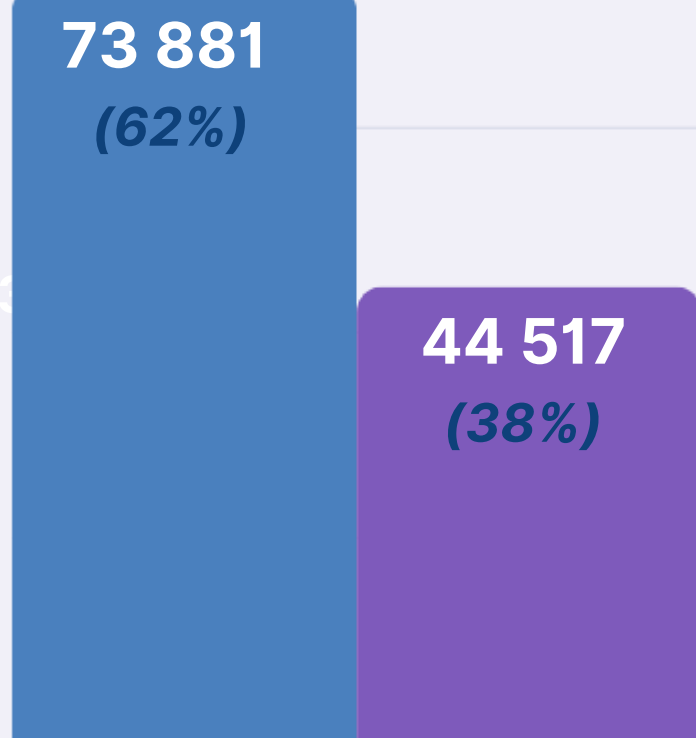
● Kişilər

● Qadınlar

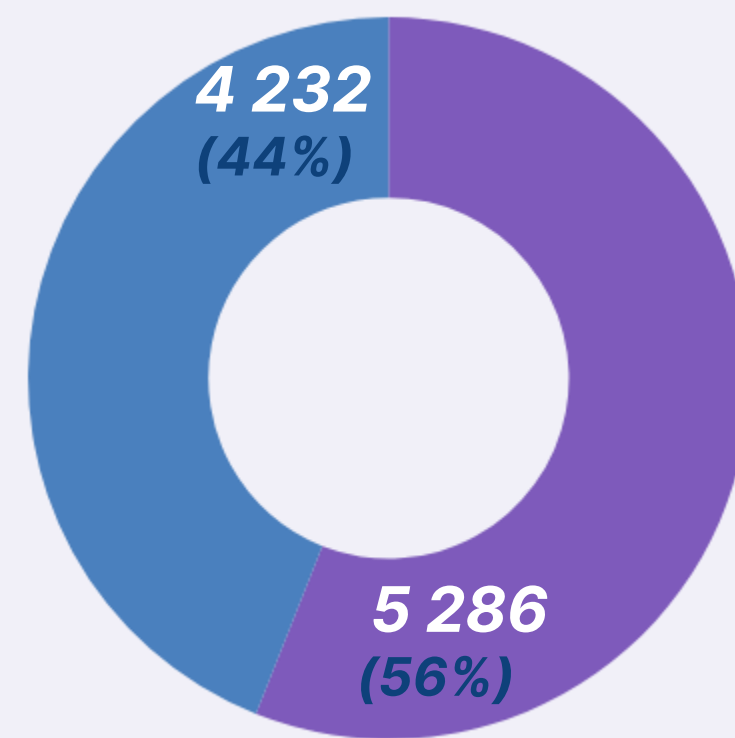
İşsiz kimi qeydiyyatda alınan şəxslərin gender bölgüsü

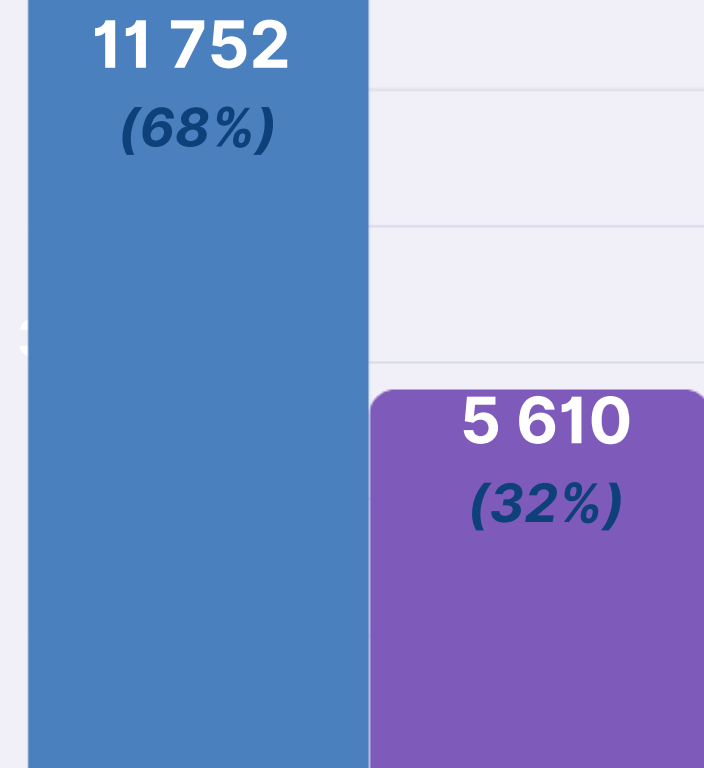
İşlə təmin edilmiş şəxslərin gender bölgüsü

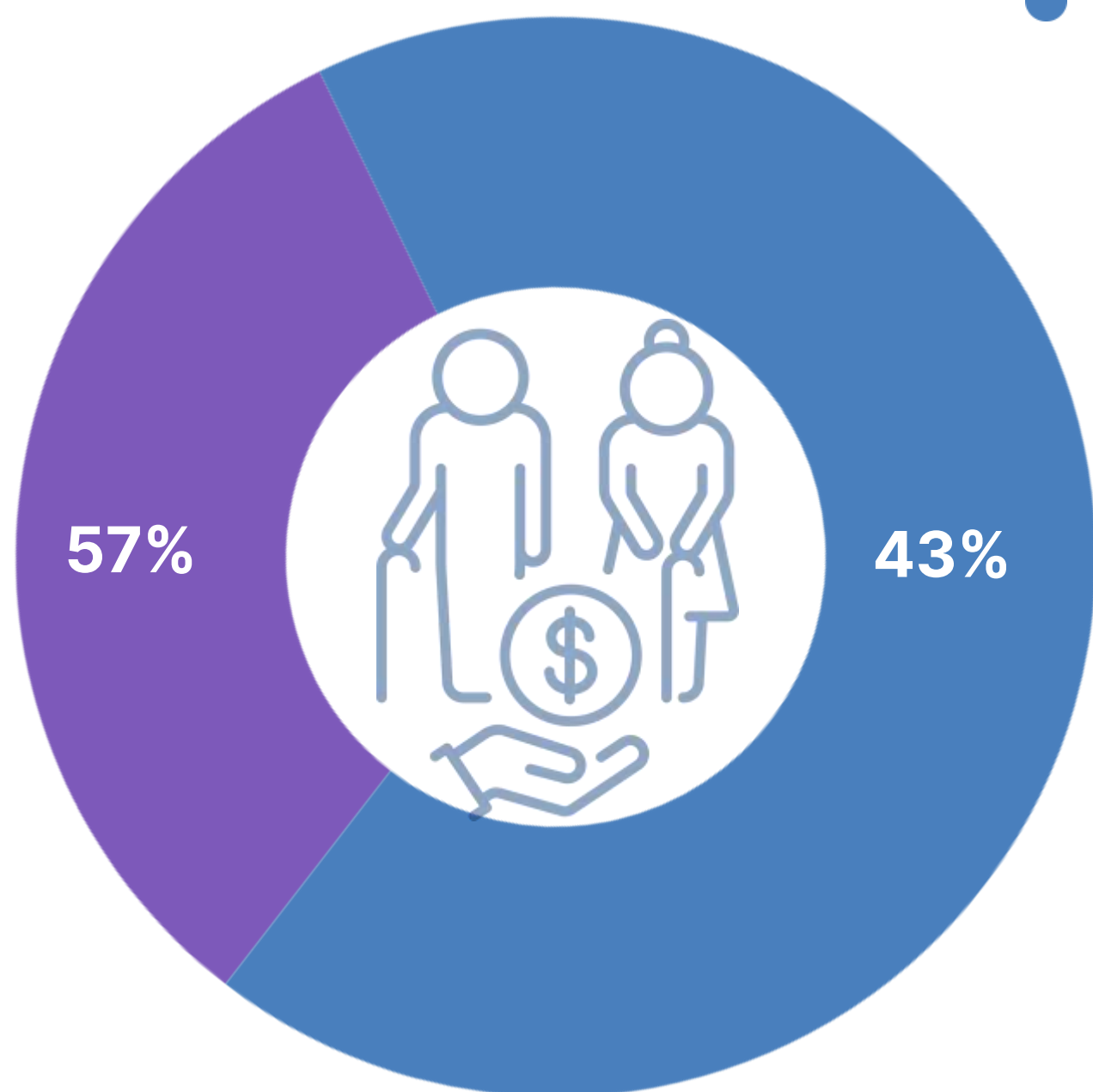
Peşə hazırlığına cəlb olunmuş şəxslərin gender bölgüsü

Özünüməşğulluq proqramına cəlb olunmuş şəxslərin gender bölgüsü

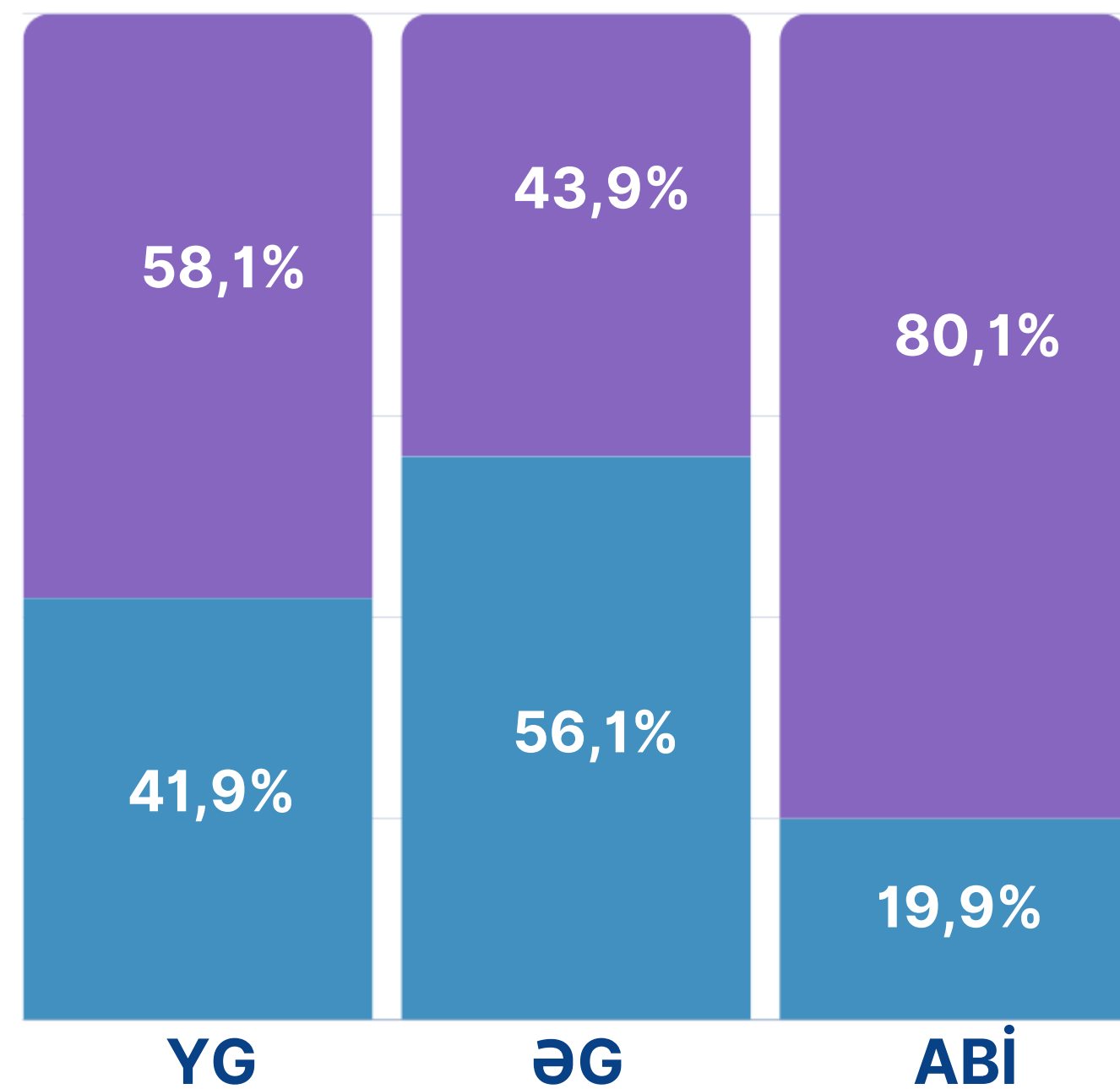
Əmək pensiyaçılarının gender bölgüsü (faizlə)

● Kişilər

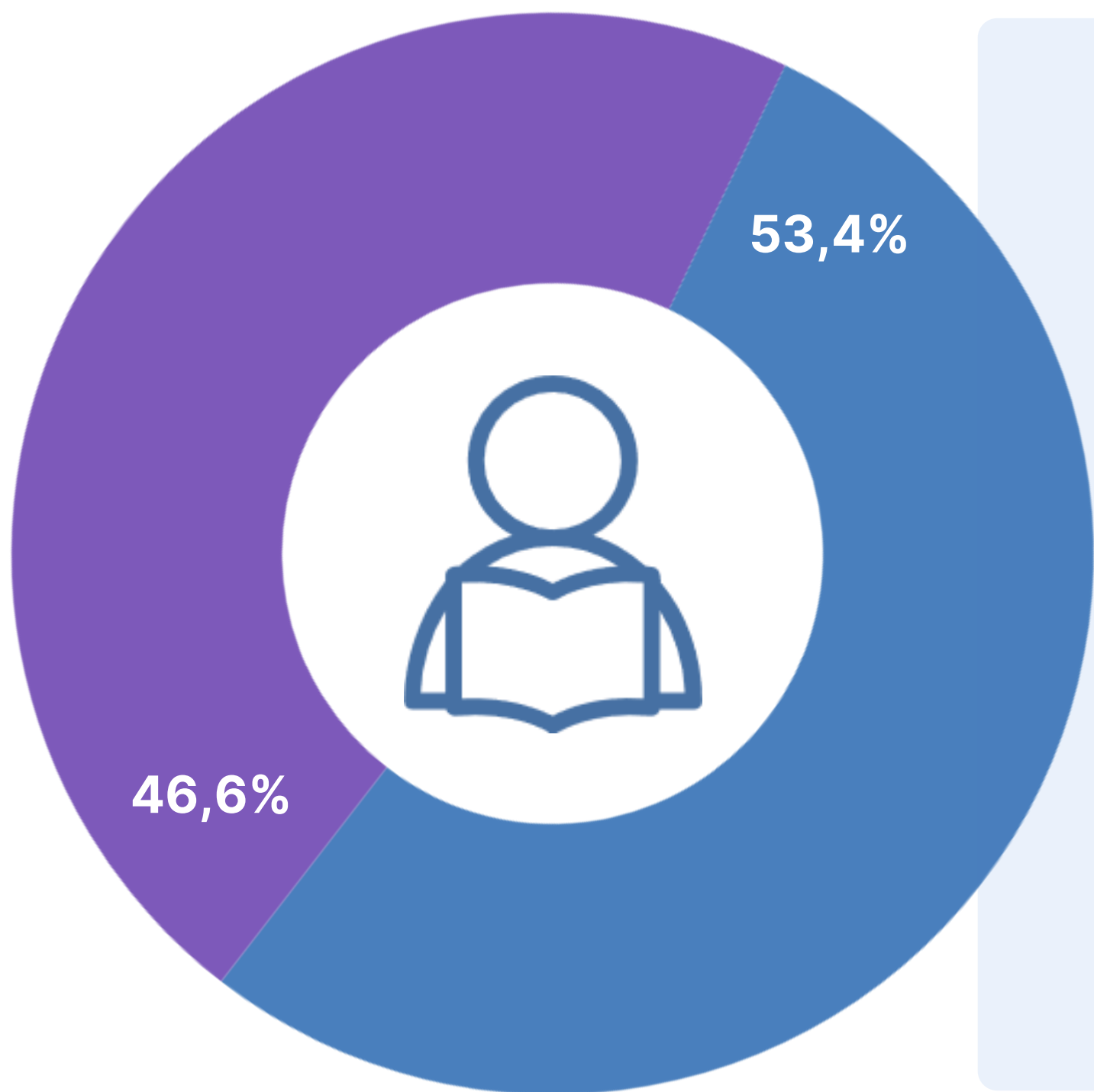
● Qadınlar

Əmək Pensiyasının növlərində gender bölgüsü (faizlə)

Respublikanın ümumtəhsil müəssisələrində təhsil alan şagirdlərin gender bölgüsü

● Oğlan ● Qız

Ümumi say: **1 705 009**

Oğlanların sayı: **910 449**

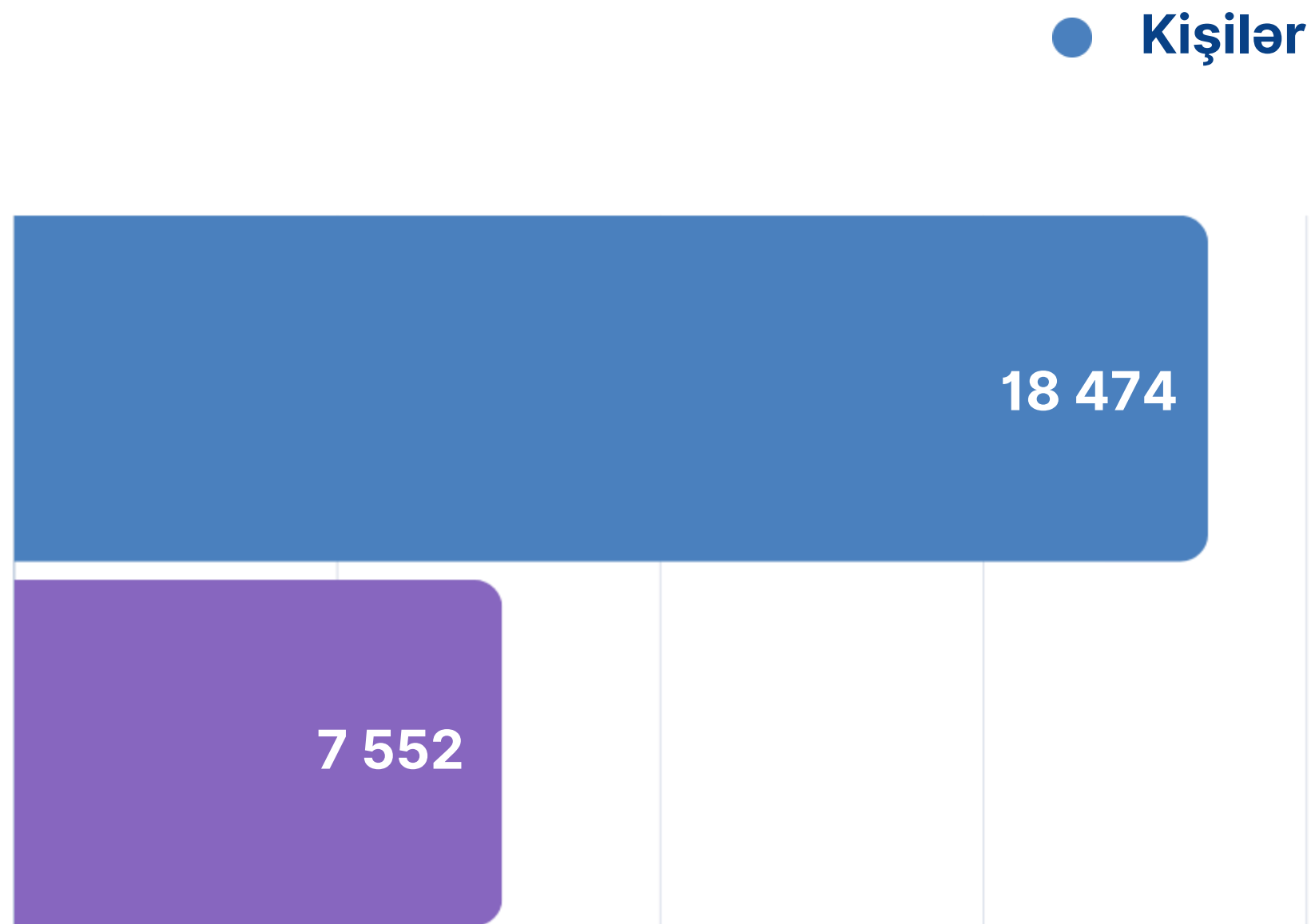
Qızların sayı: **794 560**

**Cins bölgüsü arasındakı fərq
6,8% olmuşdur.**

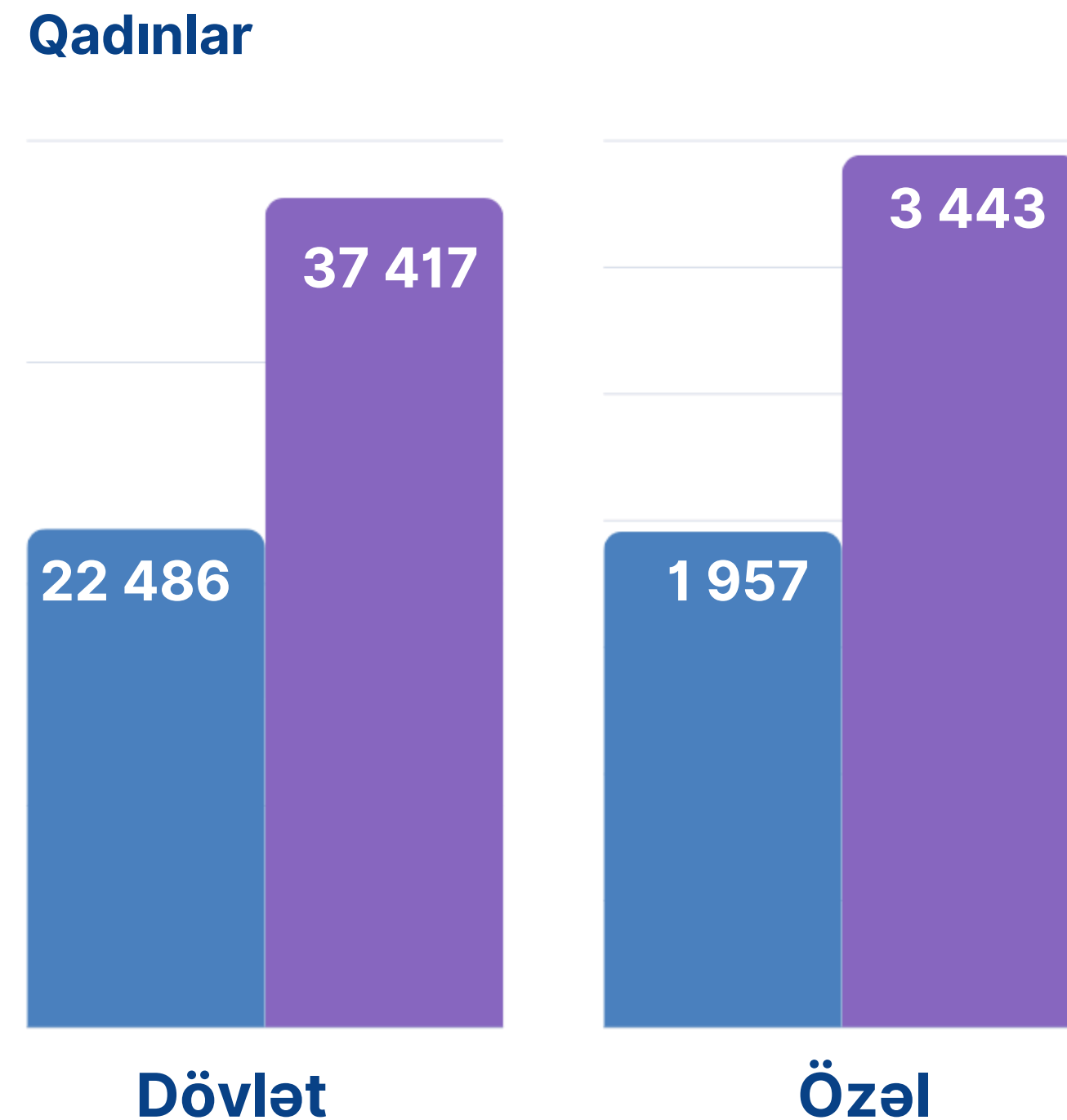

2.2. Təhsil hüquqlarının həyata keçirilməsində bərabər imkanların təmin edilməsi

2023/2024-cü tədris ili üzrə peşə təhsili müəssisələrində təhsil alan tələbələrin sayı

2023/2024-cü tədris ili üzrə orta ixtisas təhsili müəssisələrində təhsil alan tələbələrin sayı

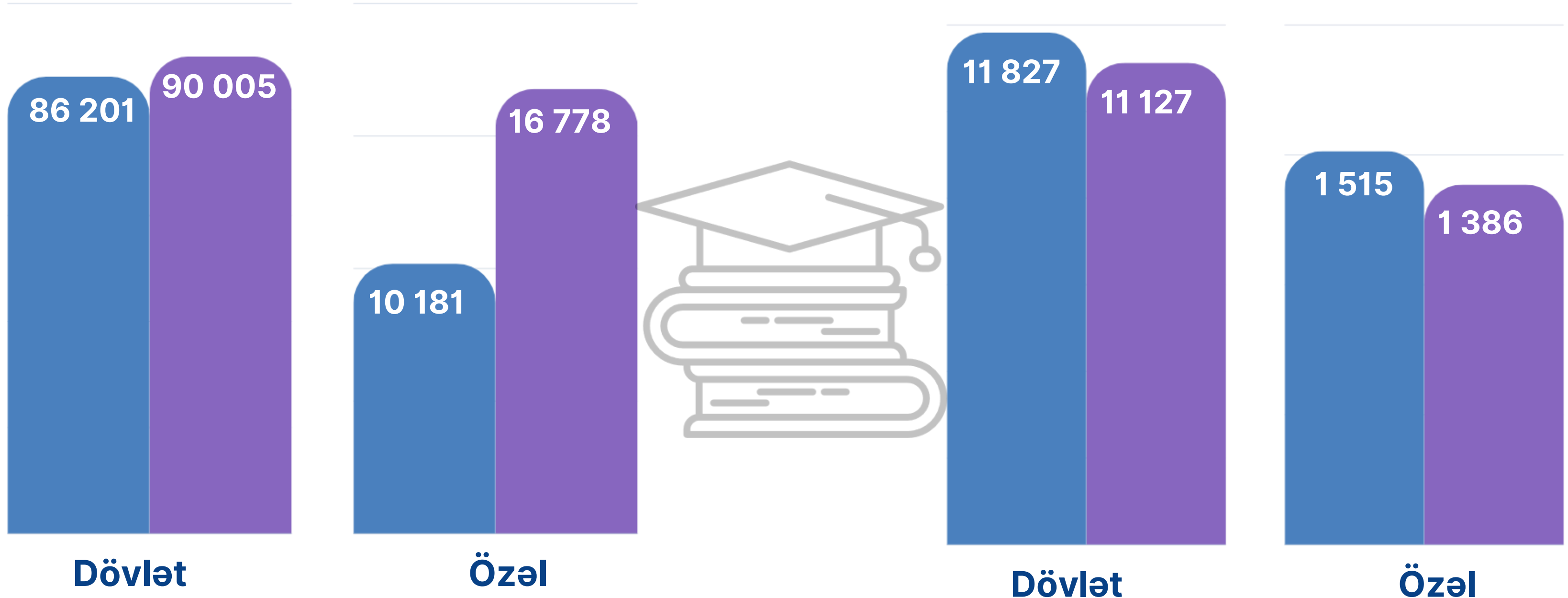

Ali təhsil müəssisələrində təhsil alan tələbələrin sayı haqqında məlumat

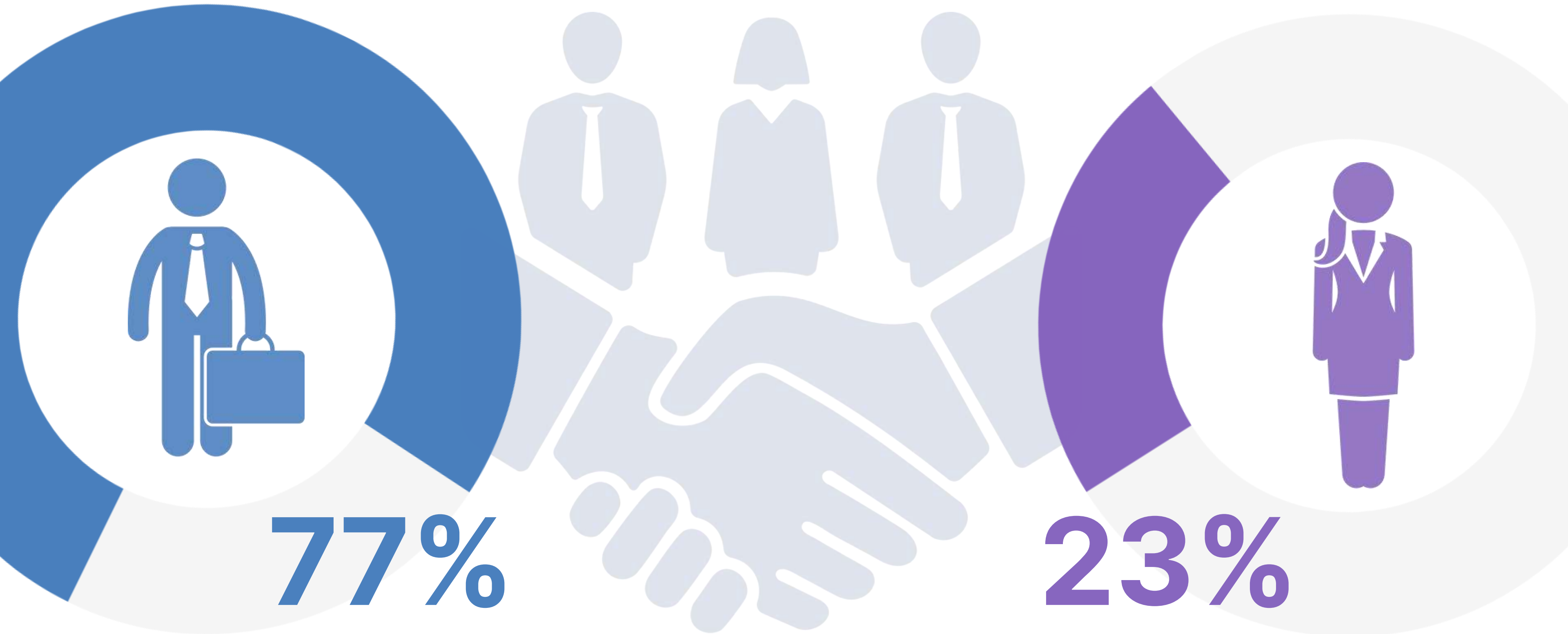
Bakalavriat

Magistratura

● Oğlan ● Qız

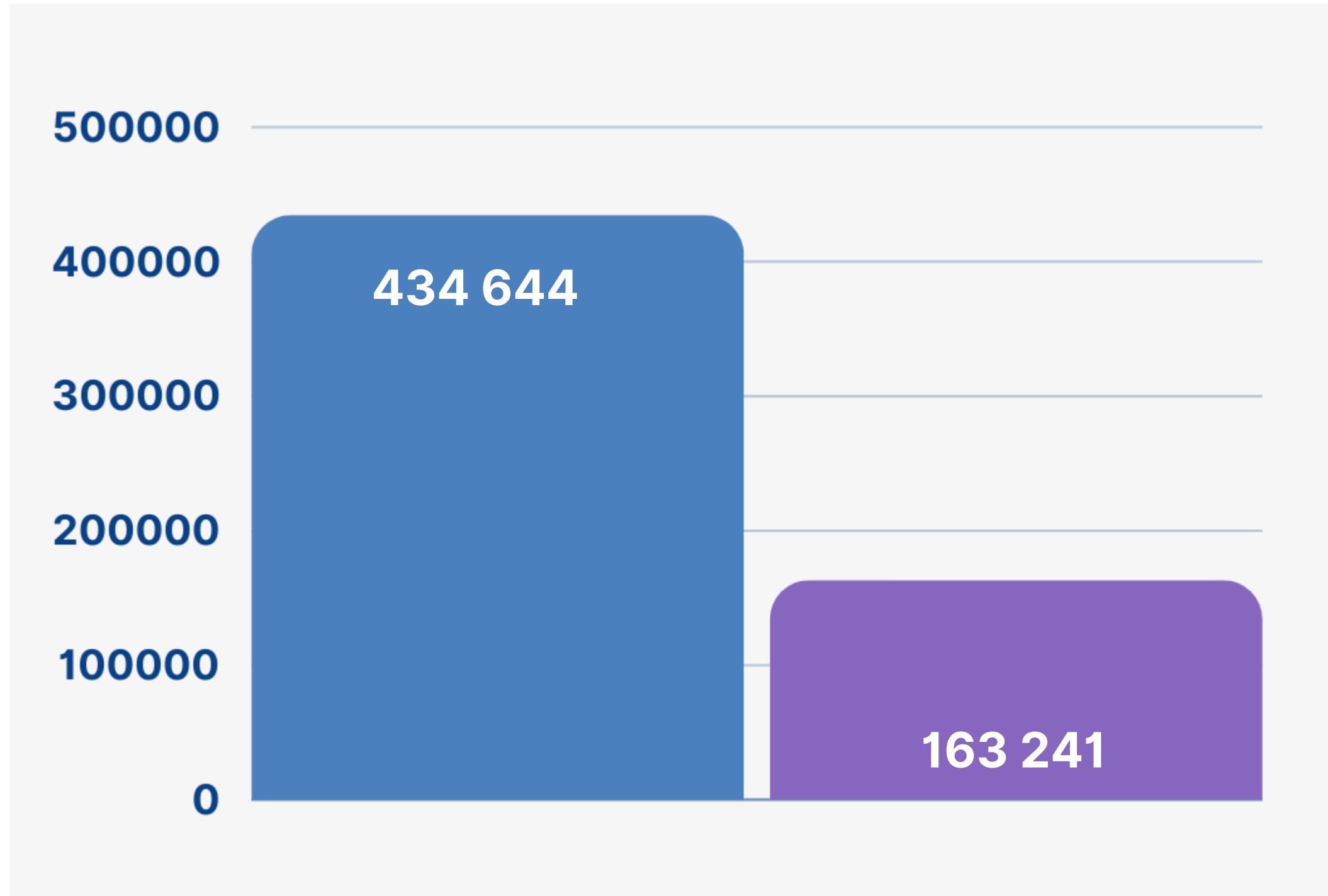

Statistik vahidlərin Dövlət reyestrində qeydiyyatda olan fərdi sahibkarlar

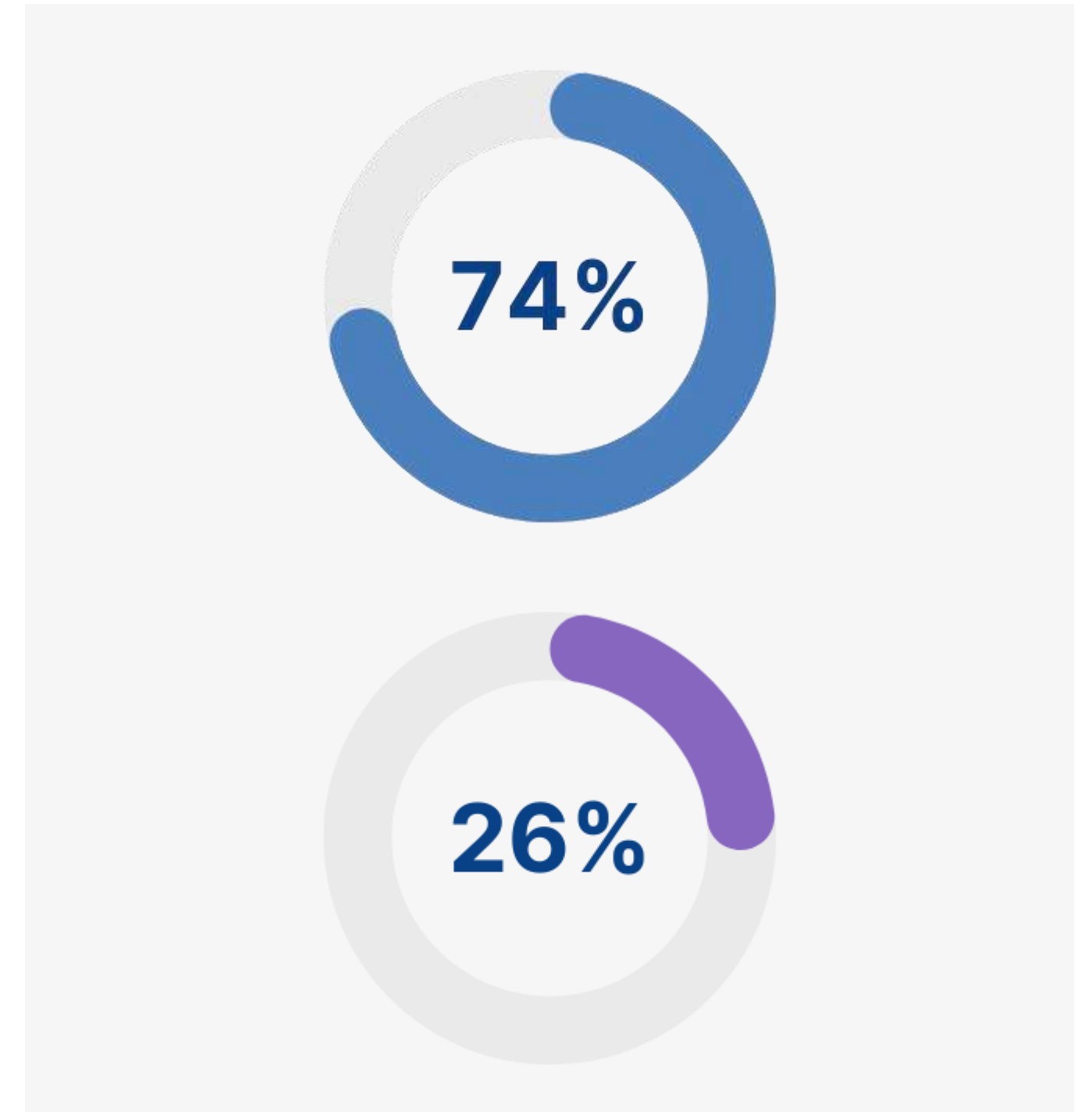

Elektron Kənd Təsərrüfatı İnformasiya Sistemində qeydiyyatdan keçmiş

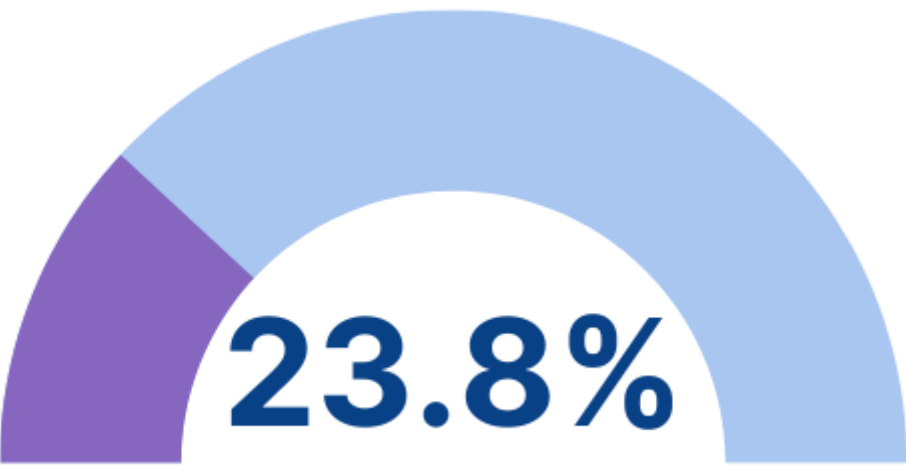
Torpaq mülkiyyətçilərinin cins bölgüsü

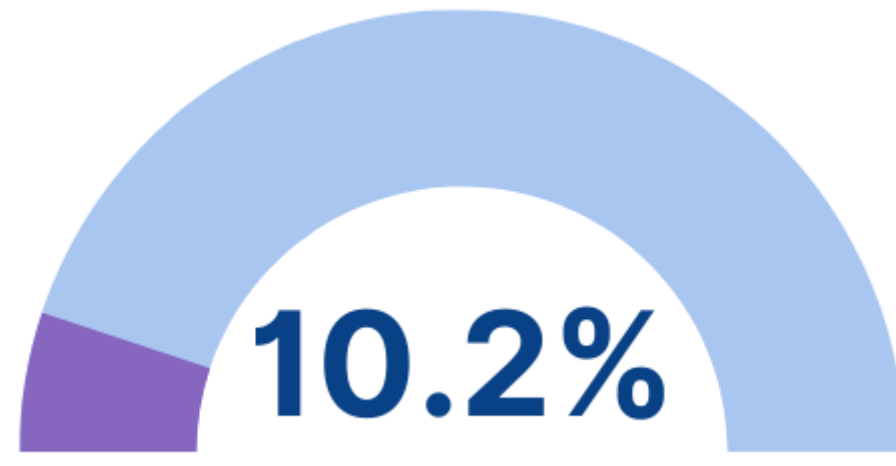
Subyektlərin cins bölgüsü

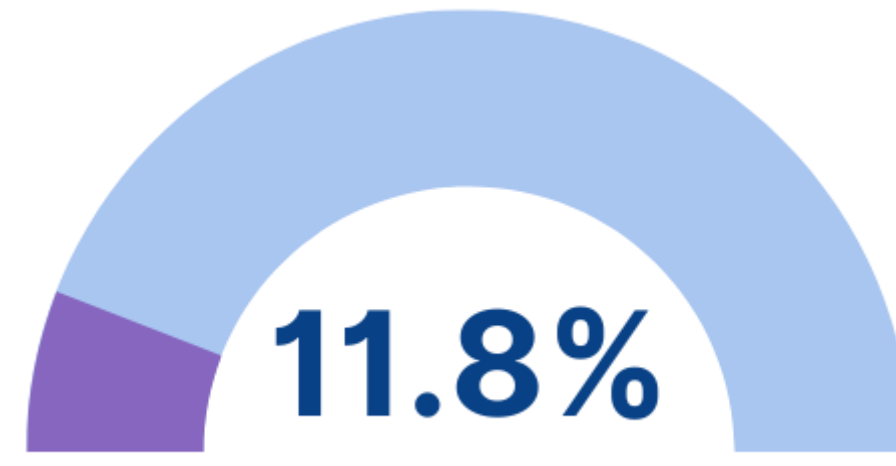
Müvafiq bəyanlar etmiş fermerlərin sayı (nəfərlə)

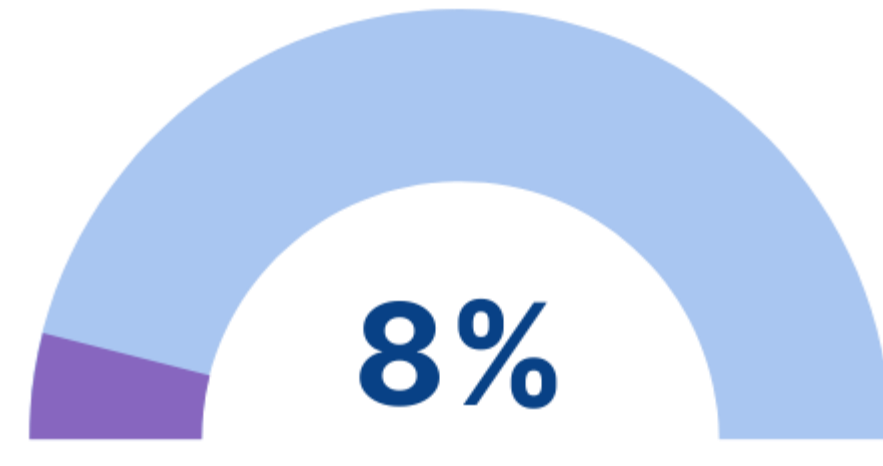
Əkin bəyanı
etmiş

Heyvan subsidiyasına
müraciət etmiş

Barama subsidiyasına
müraciət etmiş

Məhsul subsidiyasına
müraciət etmiş

■ Qadın fermerlərin sayı

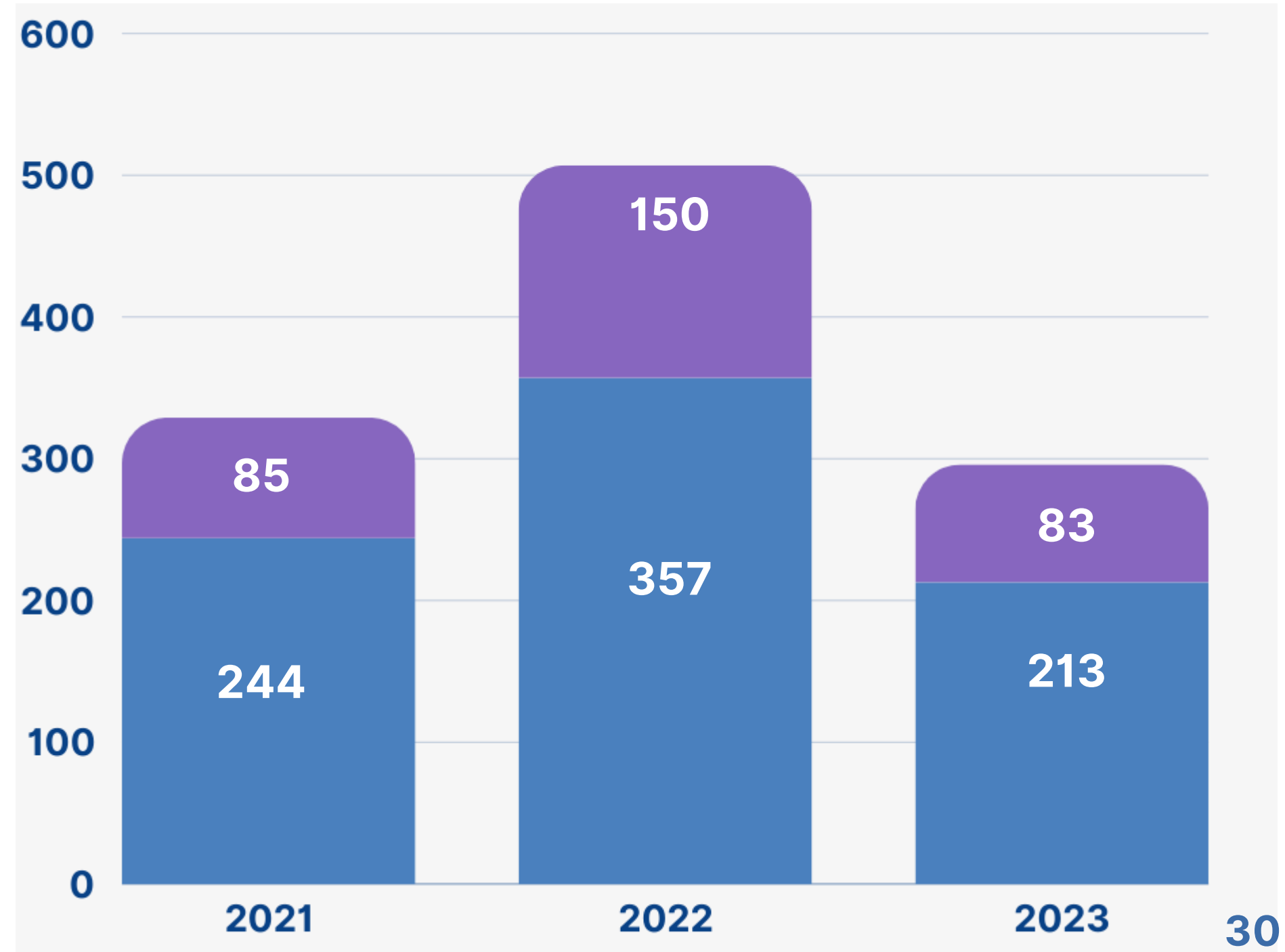
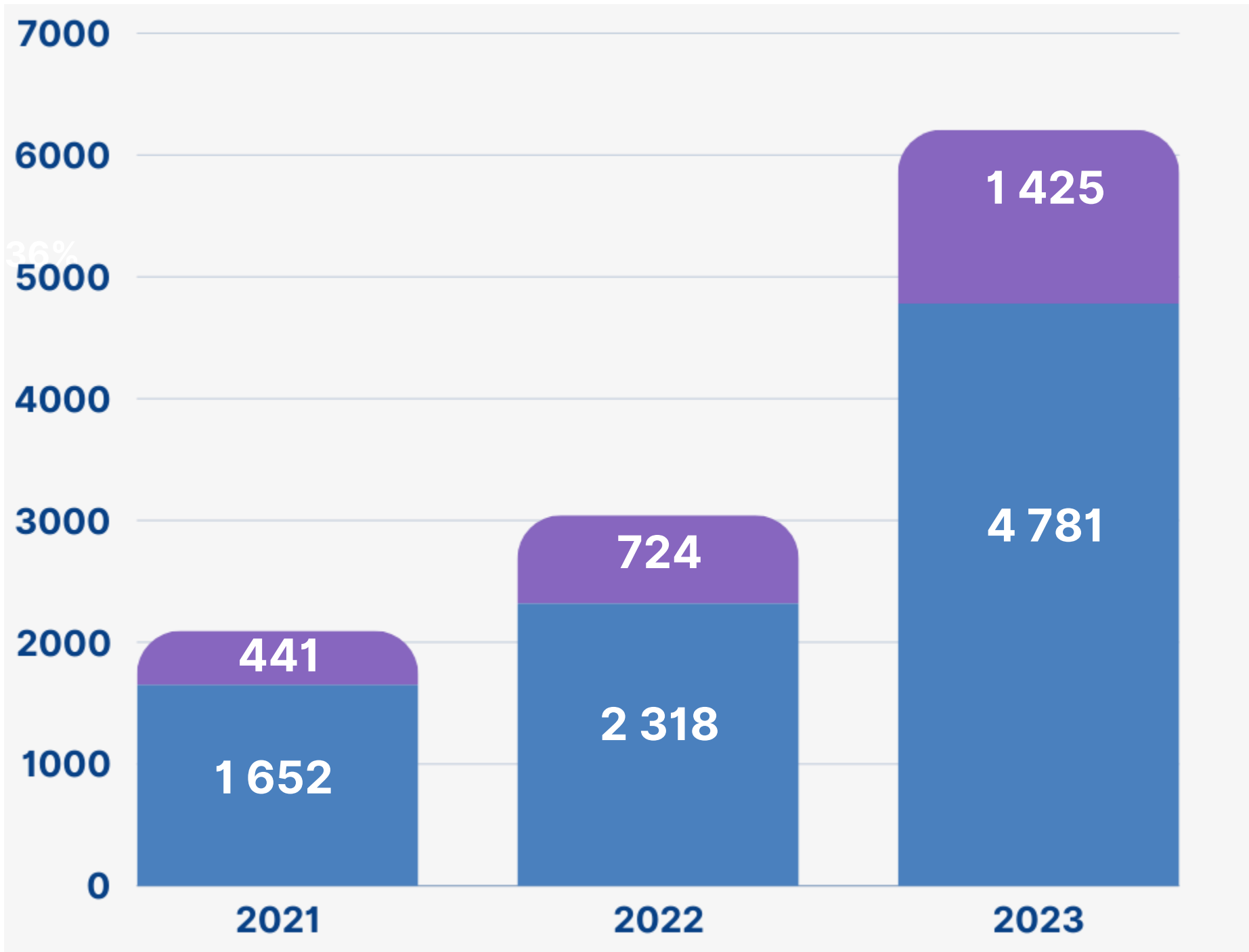
Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsində və icarəyə götürülməsində iştirak edən qadın və kişilərin sayı

Dövlət əmlakına dair icarə müqaviləsi bağlayanların sayı

● Kişilər

● Qadınlar

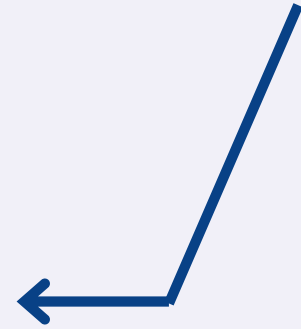
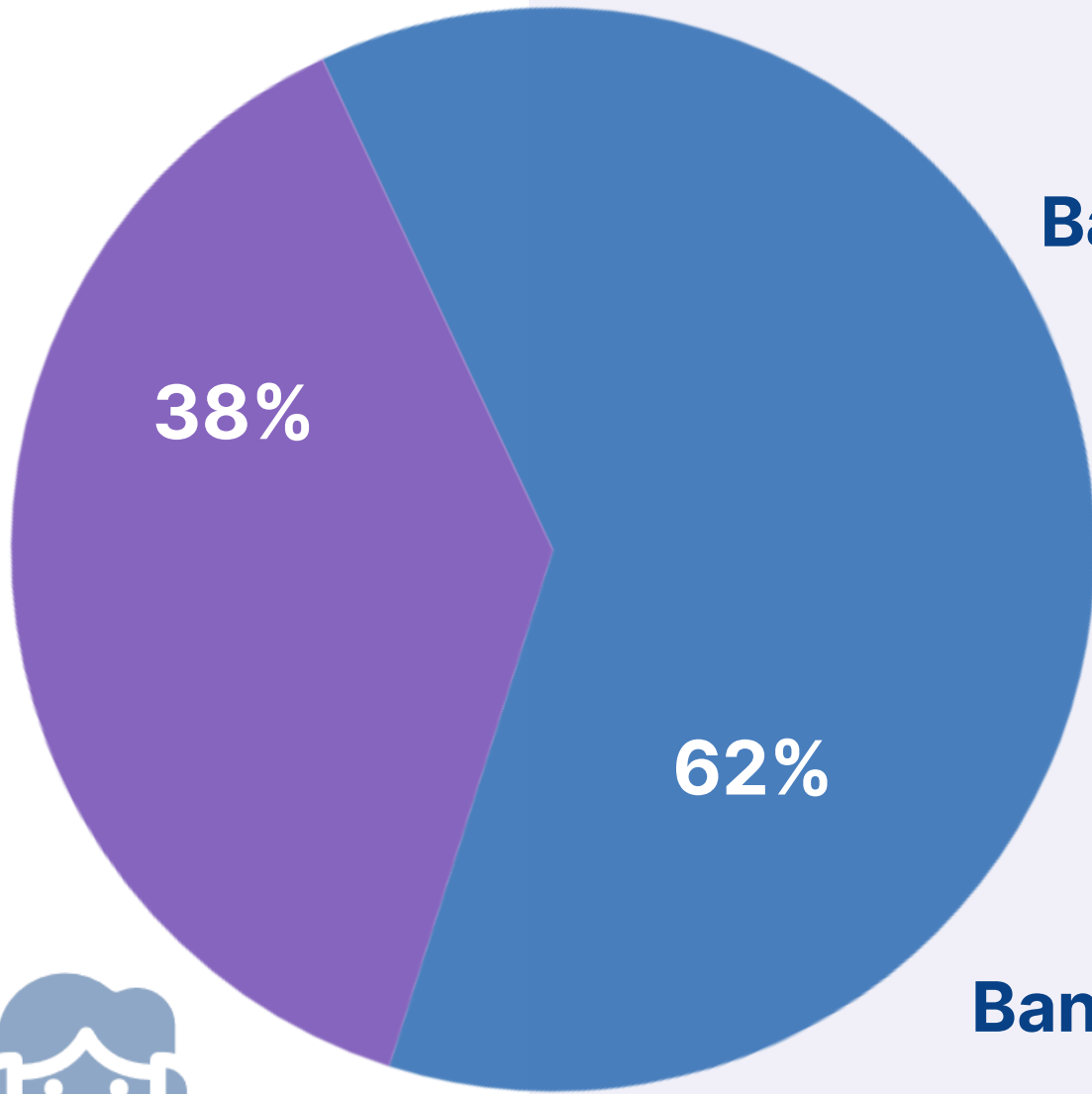
Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsində iştirak etmiş alıcıların sayı

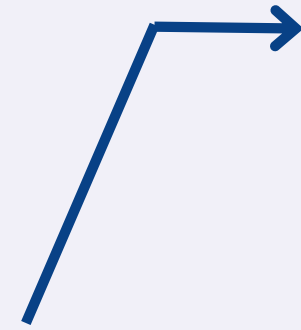
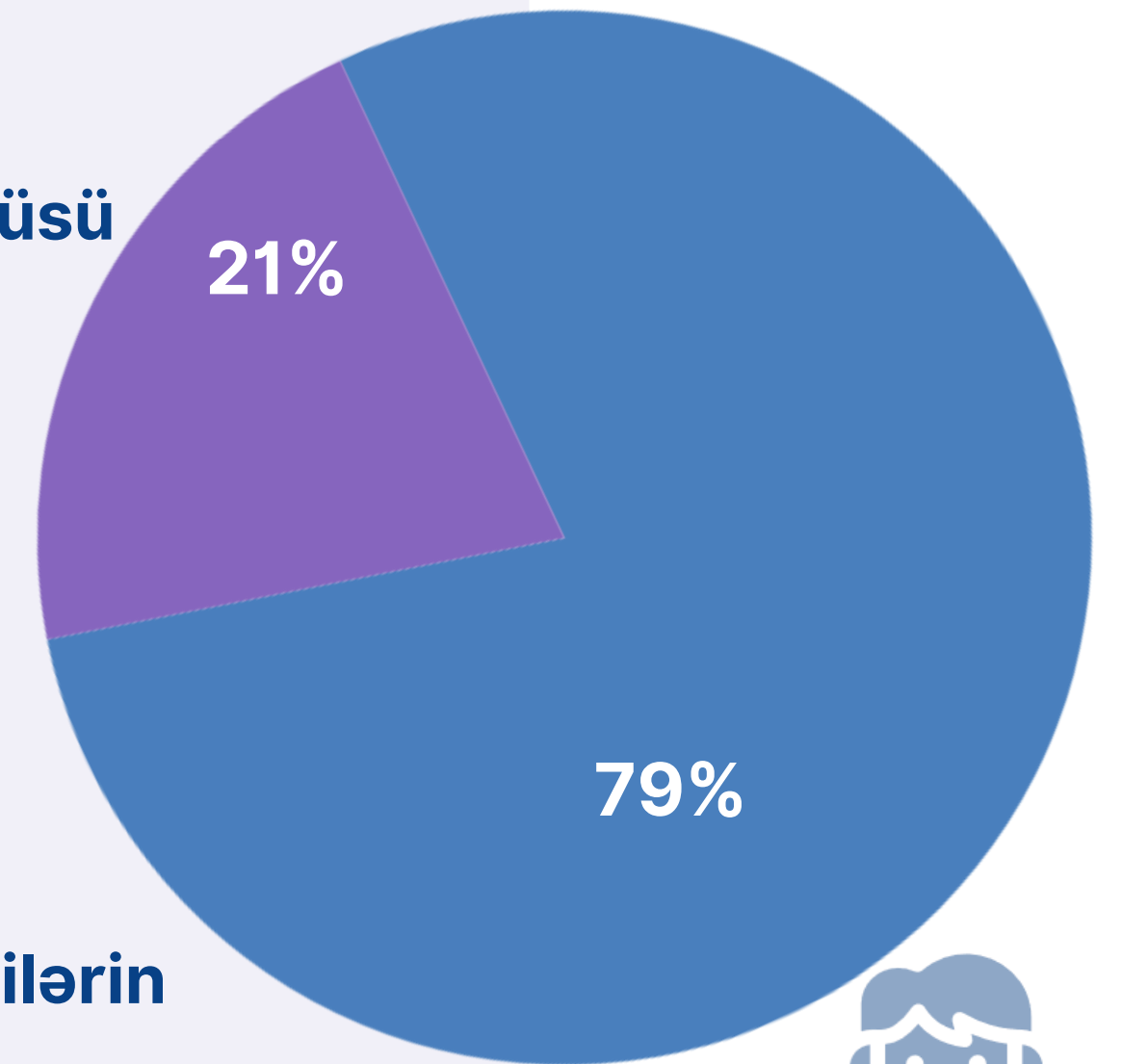
2.4.2 Bank sektorunda gender bərabərliyinin təmin edilməsi

● Kişi ● Qadın

Bank sektorunda çalışan işçilərin cins bölgüsü

Bank sektorunda rəhbər vəzifədə çalışan işçilərin cins bölgüsü

Əmanətçi sayı

● Kişi (6.1 mln. nəfər)

● Qadın (4.3 mln. nəfər)

58,8%

41,2%

Kredit götürənlərin sayı

● Kişi (1.8 mln. nəfər)

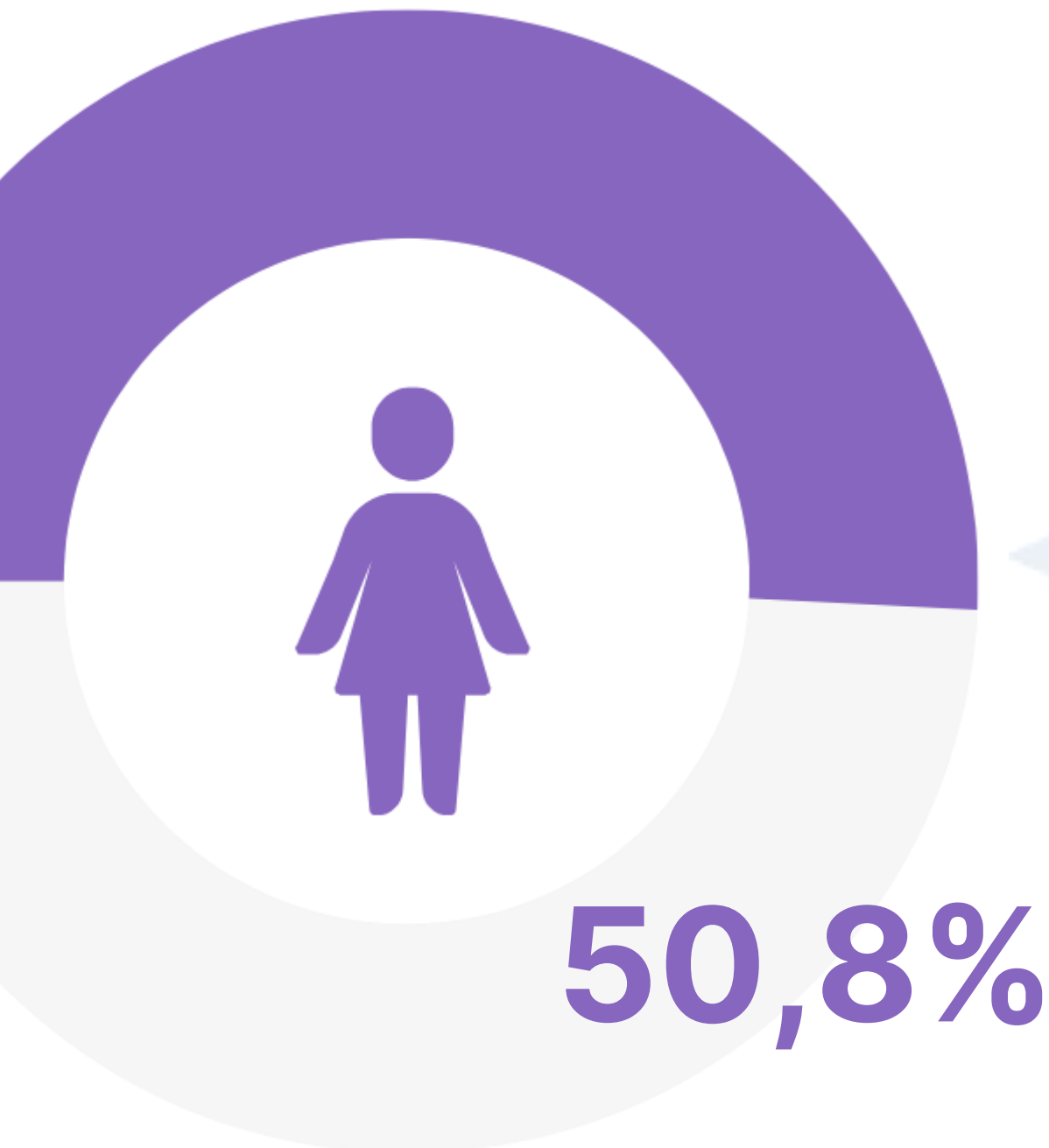
● Qadın (1.1 mln. nəfər)

61%

39%

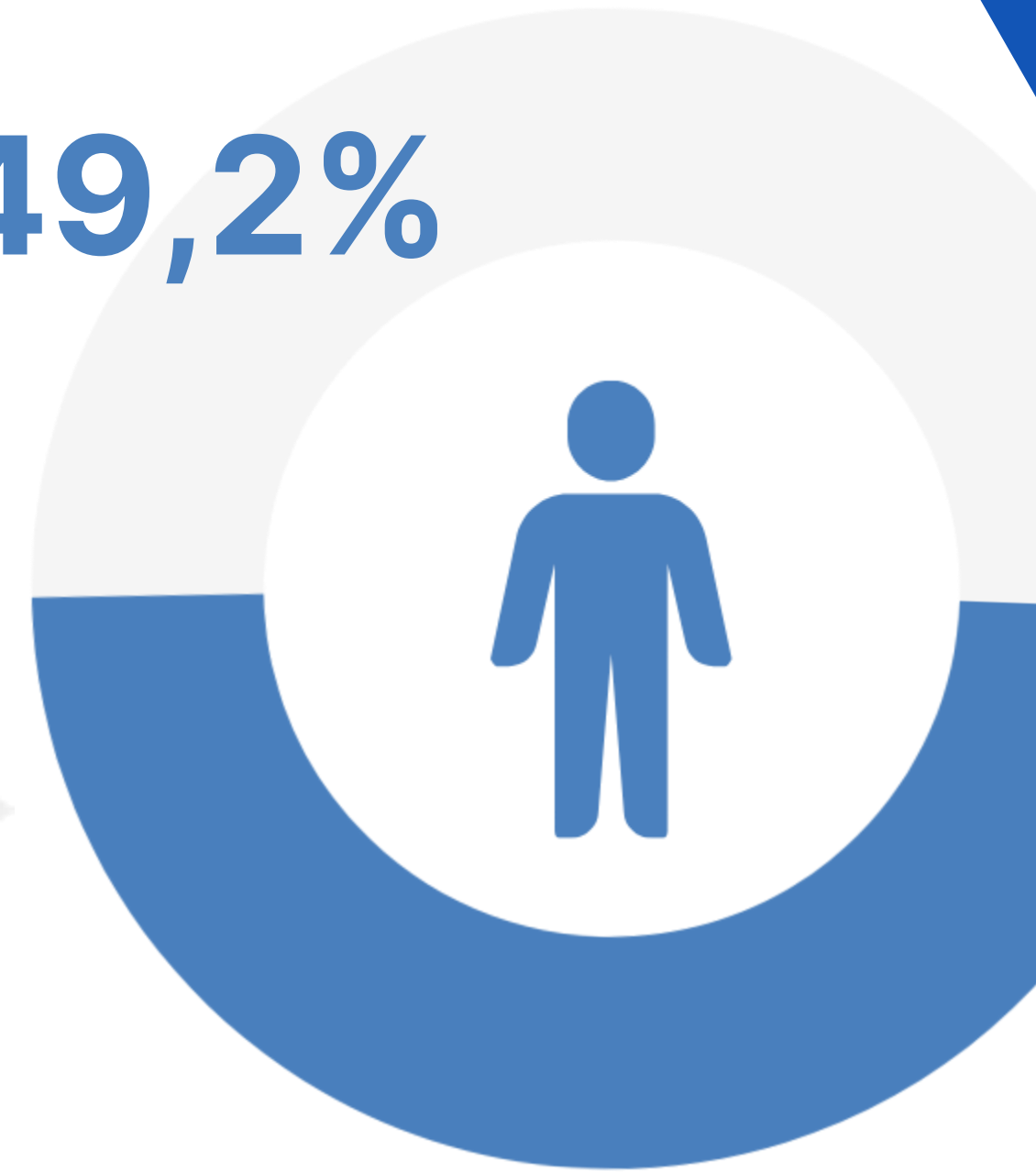
2.5. Qeyri-hökumət təşkilatları, həmkarlar ittifaqları və siyasi partiyaların fəaliyyətində gender bərabərliyinin təmin edilməsi

● Kişilər ● Qadınlar

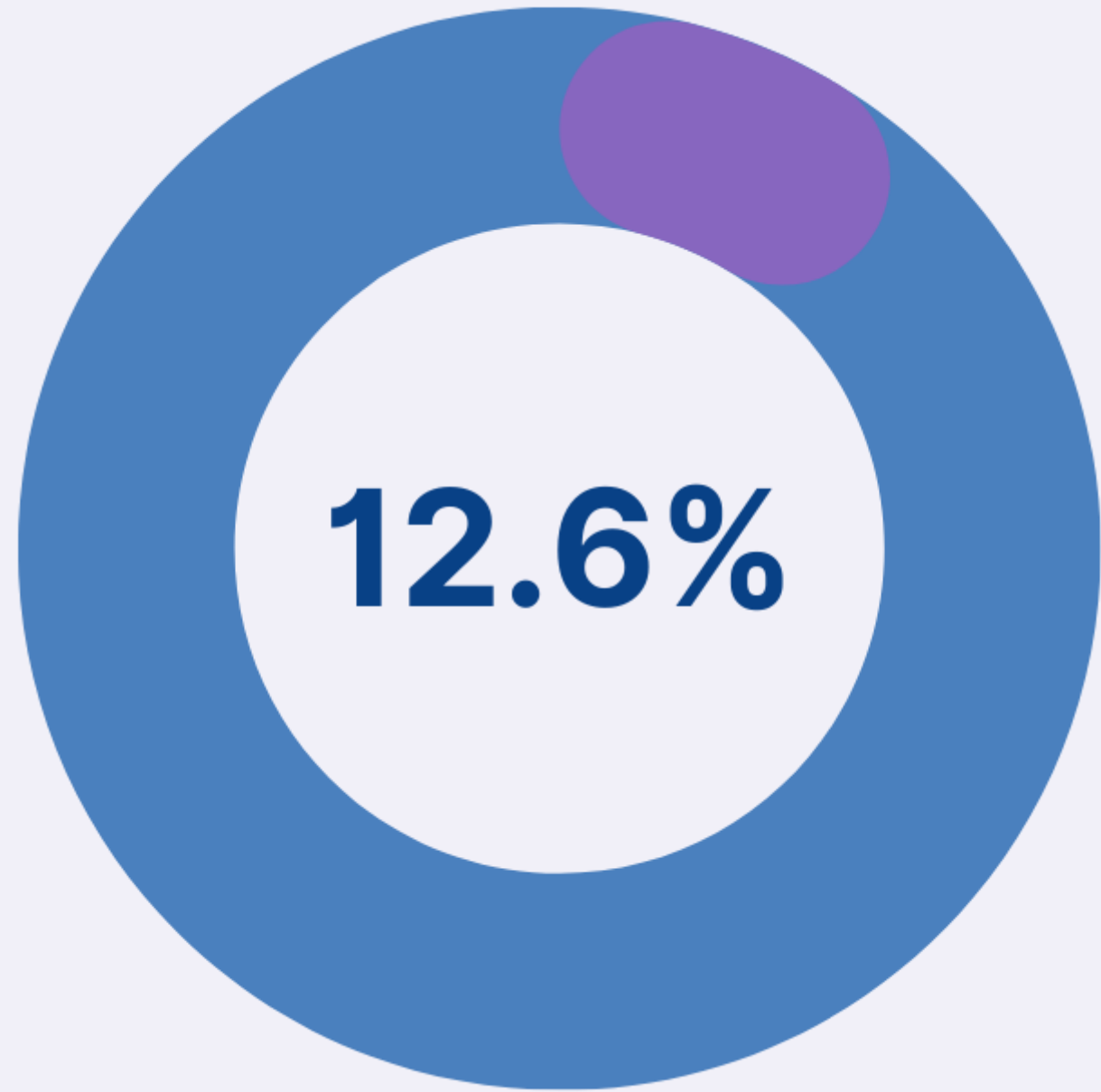

Yeni Azərbaycan Partiyasında
gender bölgüsü

49,2%

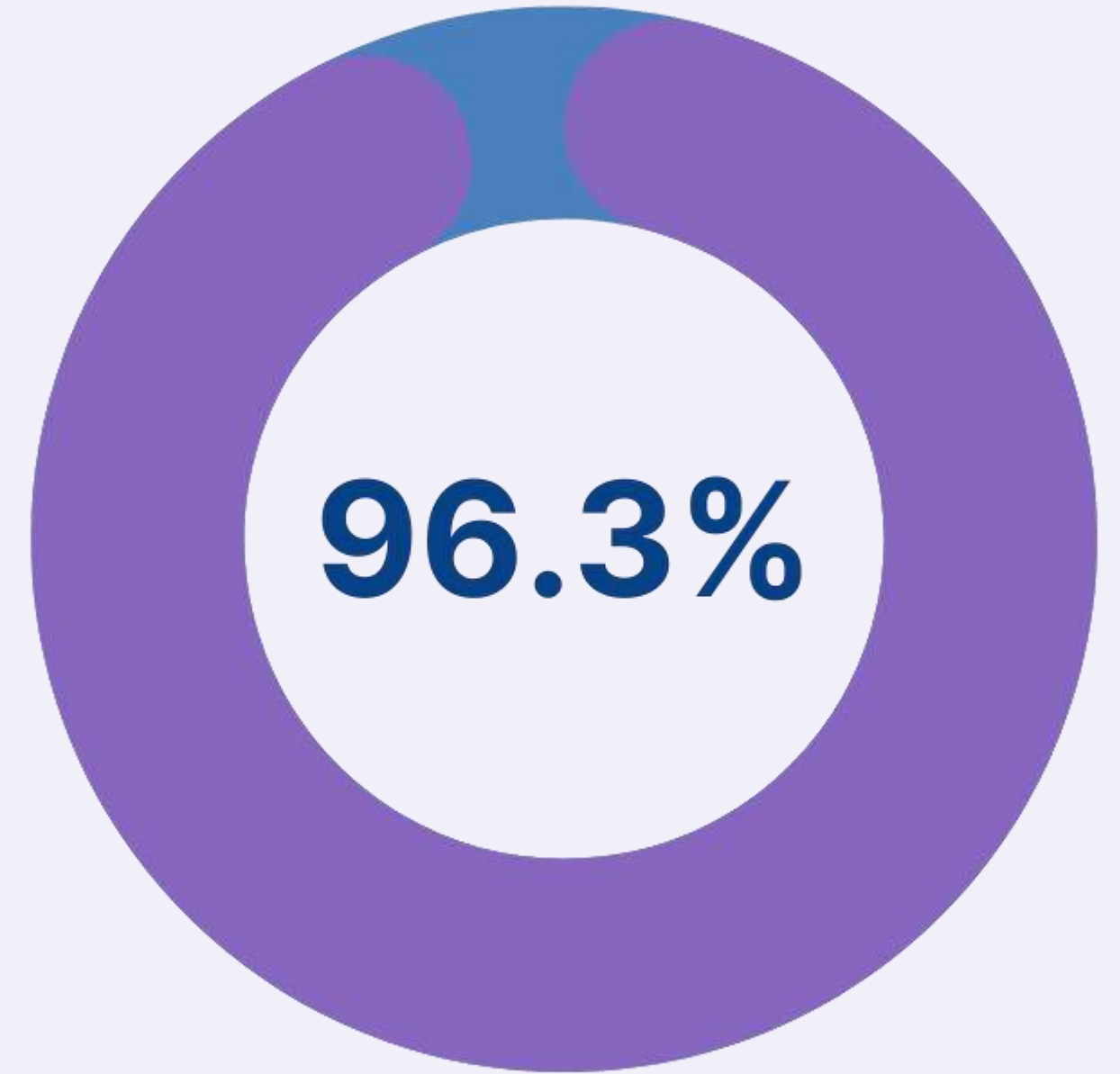

Qeyri-Hökumət Təşkilatları

QHT-lərin ümumi sayı: 3750

● Kişilər ● Qadınlar

Qadın və gender məsələləri sahəsində QHT-lərin ümumi sayı: 161

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası üzvlərinin sayı, faizlə

■ Kişi ■ Qadın

46,7%

53,3%

III BÖLMƏ

2023-cü ildə Azərbaycanda
gender bərabərliyinin
təmin edilməsi sahəsində əldə
edilmiş nəticələr,
qarşıya qoyulan vəzifələr
və tövsiyələr

3.1.

Nəticələr

3.2.

Qarşıya qoyulan vəzifələr və tövsiyələr

3.2. Qarşıya qoyulan vəzifələr və tövsiyələr

 Gender siyasətinin gücləndirilməsi sahəsində

 Təhsil sahəsində

 Məşğulluq sahəsində

 Məişət zorakılığı hallarının qarşısının alınması sahəsində

 Erkən nikahlarla mübarizə sahəsində

 Selektiv abortların qarşısının alınması sahəsində

**Diqqətinizə görə
təşəkkür edirik!**

